

Kvalitetsrapport 2009

Randers Kommunes

Folkeskoler

<u>1. Indledning</u>	5
<u>2. Fakta om skolerne</u>	8
<u>2.1 Skolestørrelse og gennemsnitlig klassekvotient</u>	8
<u>2.2 Elever pr. computer</u>	10
<u>2.3 Elever pr. lærerårsværk</u>	10
<u>2.4 Andel af lærernes arbejdstid, der anvendes til undervisning</u>	11
<u>2.5 Planlagte undervisningstimer</u>	11
<u>2.6 Skolefritidsordninger (0.- 3. klasse)</u>	13
<u>3. Elever</u>	14
<u>3.1 Elevfravær</u>	14
<u>3.2 Karaktergennemsnit for 9. og 10. klasse</u>	16
<u>3.3 Overgang til ungdomsuddannelser</u>	18
<u>4. Personale</u>	20
<u>4.1 Linjefagsdækning</u>	20
<u>4.2 Efteruddannelse</u>	21
<u>4.3 Sygefravær</u>	21
<u>5. Tosprogede elever</u>	23
<u>5.1 Modtagelsesklasser</u>	23
<u>5.2 Undervisning i dansk som andet sprog</u>	24
<u>5.3 Sproggrupper</u>	25
<u>5.4 Modersmålsundervisning</u>	27
<u>6. Specialpædagogisk indsats</u>	28
<u>6.1 Den specialpædagogiske indsats</u>	28
<u>6.2 Enkelt- og gruppeintegration</u>	28
<u>6.3 Specialklasser</u>	29
<u>6.4 Specialskoler</u>	29
<u>6.5 Regionale undervisningstilbud</u>	29
<u>6.6 Specialskoler i andre kommuner</u>	29
<u>6.7 Klager over vidtgående specialundervisning</u>	29
<u>7. Specialskoler i Randers Kommune</u>	31
<u>7.1 Firkløverskolen</u>	31
<u>7.2 Vesterbakkeskolen</u>	32
<u>7.3 Oust Mølleskolen</u>	32
<u>7.4 Status på de pædagogiske læreprocesser (aftalemål)</u>	33

<u>8. Midtvejsevaluering af pædagogiske læreprocesser (aftalemål)</u>	36
<u>8.1 Læringsmiljøer</u>	38
<u>8.2 Undervisningsmetoder</u>	39
<u>8.3 Naturfag</u>	41
<u>8.4 IT – skoleintra</u>	42
<u>8.5 Læsning</u>	43
<u>8.6 Sundhed og trivsel</u>	46
<u>8.7 Udvikling af skolen som organisation</u>	48
<u>8.8 Familieskole/familieklasse</u>	49
<u>8.9 Samlet vurdering</u>	51
<u>8.10 anbefalinger til den videre proces</u>	53
<u>9. Konklusion</u>	55
<u>10. Bilag</u>	60
<u>Bilag 1: Antal normalklasseelever fordelt på klassetrin og skole</u>	61
<u>Bilag 2: Antal spor fordelt på klassetrin og skole</u>	62
<u>Bilag 3: Gennemsnitligt antal børn i normalklasser fordelt på klassetrin og skole</u>	63
<u>Bilag 4: Antal årsværk, antal elever pr. lærerårsværk, planlagte undervisningstimer pr. skole</u>	64
<u>Bilag 5: Elevfravær</u>	65
<u>Bilag 6: Linjefagsdækning for den enkelte skole specificeret på fag og klassetrin</u>	66
<u>Bilag 7: Gennemsnitlige karakterer for 9. og 10. klasse ved afgangsprøverne 2008</u>	67
<u>Bilag 8: Udgifter til efteruddannelse af lærere</u>	69
<u>Bilag 9: Sygefravær</u>	70
<u>Bilag 10: Antal elever pr. computer</u>	71
<u>Bilag 11: Uddrag af samtlige skolers individuelle midtvejsevalueringer</u>	72

1. Indledning

Indeværende rapport er tredje udgave af Randers Kommunes kvalitetsrapport på skoleområdet. Rapporten omhandler det samlede skolevæsen i kommunen inklusiv specialskoler, og refererer til skoleåret 2008/09. Rapporten er blevet til i et samarbejde mellem skolerne og Børn og Skole.

Det overordnede sigte med rapporten er at tilvejebringe relevant og kvalificeret viden og dokumentation om det kommunale skolevæsen til brug for såvel den enkelte skole, forvaltningen som byrådet med henblik på en fortsat kvalitetssikring og udvikling af Randers Kommunes skolevæsen.

Baggrund

Det er et lovgivningsmæssigt krav, at der årligt udarbejdes en kvalitetsrapport for kommunens skolevæsen jf. bekendtgørelse af 30. november 2006. Formålet er bl.a. at styrke kommunalbestyrelsens mulighed for at varetage ansvaret for folkeskolen.

Kvalitetsrapporten har ydermere til formål at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde om evaluering og kvalitetsudvikling af det kommunale skolevæsen, ligesom rapporten skal bidrage til en øget åbenhed omkring skolevæsenets kvalitet.

Opfølgning og dialog

Med henblik på at sikre en fortsat dialog om skolernes kvalitetsudvikling følges den årlige kvalitetsrapport op af en kvalitetssamtale mellem den enkelte skoles ledelse, skolechefen samt en konsulent fra forvaltningen. Dels på baggrund af skolernes individuelle kvalitetsrapporter, dels på baggrund af den samlede kvalitetsrapport, der bidrager med gennemgående temaer til drøftelse.

Efter gennemførelsen af kvalitetssamtalerne orienteres børn og skoleudvalget om indholdet og forløbet af samtalerne. På baggrund af sidste års kvalitetsrapport har der ikke været belæg for at iværksætte konkrete handleplaner.

Struktur og indhold

Kvalitetsrapporten er bygget op omkring bekendtgørelsens krav. Dette med det formål at udarbejde en kvalitetsrapport, der giver størst mulig mening og anvendelsesmuligheder for såvel

skolerne, forvaltningen og byrådet i Randers Kommune. Konkret er kvalitetsrapporten bygget op omkring en kvantitativ og kvalitativ del.

Del 1

Rapporten indledes med en præsentation af den kvantitative del, der refererer til bekendtgørelsens krav om rammebetingelser og resultater. Efterfølgende et afsnit der beskriver, hvilke tilbud og indsatser der eksisterer for tosprogede elever i kommunen. Afslutningsvis præsenteres den specialpædagogiske indsats, der bl.a. omhandler kommunale udgifter til specialklassetilbud og enkelt- og gruppeintegration. For skolernes individuelle data henvises til bilagsoversigten, ligesom de fremgår af skolernes individuelle kvalitetsrapporter.

Del 2

I anden del præsenteres den kvalitative del af rapporten, der omhandler en vurdering af skolernes pædagogiske processer. I år er vurderingen baseret på skolernes midtvejsevalueringer af deres udviklingsmål, der fremgår af den toårige aftale, skolerne har indgået med byrådet. I rapporten præsenteres uddrag fra udvalgte skolers midtvejsevalueringer rubriceret ud fællesnævnerne i skolernes udviklingsmål.

Skolerne evaluerer aftalerne - herunder udviklingsmålene af to omgange. Dels en midtvejsevaluering efter første år, dels en slutevaluering efter andet år. Fremover indgår således enten skolernes midtvejs- eller slutevaluering som dokumentation for kvaliteten af de pædagogiske processer på skolerne.

Specialskoler

For specialskolerne udarbejdes der et selvstændigt afsnit i rapporten indeholdende såvel den kvantitative som kvalitative del.

Den samlede kvalitetsrapport samt eventuelle handlingsplaner offentliggøres på Randers Kommunes hjemmeside. Skolernes individuelle kvalitetsrapporter forefindes på skolens hjemmeside.

Indsamling af data

Til indsamling af de kvantitative data til kvalitetsrapport er der udarbejdet en individuel skabelon til hver af kommunens skoler. For at sikre dataenes validitet, har forvaltningen udarbejdet en manual over opgørelses- og beregningsmetoder som supplement til den individuelle skabelon.

Fremadrettet proces

Undervisningsministeriet har i en følgeskrivelse til arbejdet med kvalitetsrapporten skrevet, at ministeriet er opmærksomt på, at der vil være en indkøringsperiode for arbejdet med kvalitetsrapporten. Der kan således være behov for at prøve sig frem med hensyn til rapportens indhold og form.

Udviklingen af Randers Kommunes kvalitetsrapport skal betragtes som en fortløbende proces, idet rapporten er et dynamisk redskab, der løbende bliver gjort til genstand for udvikling på såvel form som indholdssiden. I år har forvaltningen netop indsendt en ansøgning til Udfordringsretten¹ med henblik på at højne kvalitetsrapportens fokus på lokale indsats- og udviklingsområder, hvormed kvaliteten i højere grad defineres lokalt. Således sikrer forvaltningen en løbende udvikling af de kommende års kvalitetsrapporter på skoleområdet.

---

¹ Udfordringsretten betyder, at bl.a. de institutioner, der leverer offentlig service, får mulighed for på forsøgsbasis at blive fritaget for nogle af de gældende statslige og lokale regler og overenskomstmæssige regler for at afprøve nye måder at gøre tingene på i den offentlige sektor.

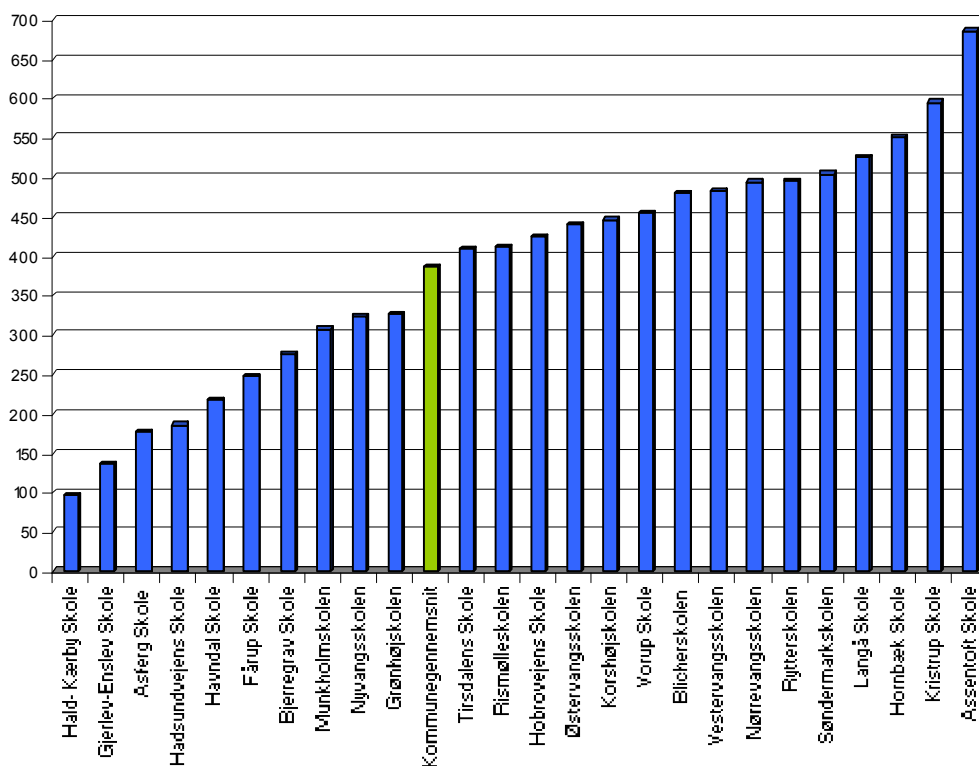
2. Fakta om skolerne

I dette afsnit præsenteres de oplysninger, der er karakteristiske for Randers Kommunes skoler. Det drejer sig bl.a. om skolestørrelse, gennemsnitlig klassekvotient, elever pr. lærer samt planlagte undervisningstimer. Idet hensigten med kvalitetsrapporten er at tegne et samlet billede af Randers Kommunes skolevæsen, præsenteres der ikke specifikke oplysninger for den enkelte skole. Kun i de tilfælde hvor der fremgår mærkbare forskelle, vil oplysningerne fremgå på skoleniveau. For specifikke oplysninger om den enkelte skole henvises til bilagsoversigten.

2.1 Skolestørrelse og gennemsnitlig klassekvotient

Figur 1 præsenterer den enkelte skoles størrelse baseret på antallet af normalklasseelever i skoleåret 2008/09. I figur 2 den gennemsnitlige klassekvotient beregnet på baggrund af elever i normalklasser.

Figur 1: Spredning i skolestørrelse målt på antal elever i normalklasser, skoleåret 2008/09

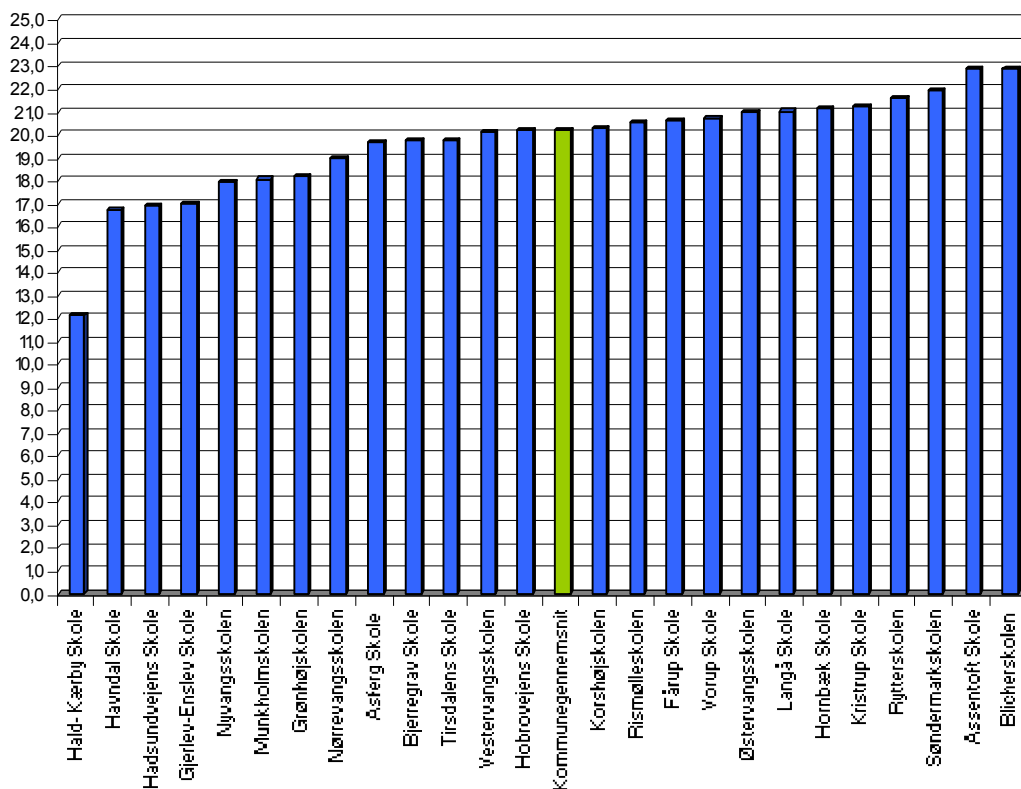

Det fremgår af figuren, at der er væsentlige variationer i skolernes elevgrundlag. Elevgrundlaget varierer mellem 97 elever på Hald-Kærby skole og 686 elever på Assentoft Skole. Den grønne

stolpe markerer en kommunal gennemsnitlig skolestørrelse på 387 elever. For en nærmere oversigt over den enkelte skoles klassetrin og spor henvises til bilag 1 og 2.

Figur 2: Gennemsnitlig klassekvotient

Den gennemsnitlige klassekvotient varierer betydeligt fra 12 elever på Hald-Kærby Skole og op til 23 elever på Assentoftskolen og Blicherskolen. Den grønne markering indikerer en kommunal gennemsnitlig klassekvotient på 20 elever. For en nærmere oversigt over antal børn i normklasser fordelt på skole og klassetrin henvises til bilag 3.

Igen i år kan der konstateres en stærk sammenhæng mellem skolestørrelse og klassekvotient. Sammenhængen viser, at jo større elevgrundlag jo højere gennemsnitlig klassekvotient.

2.2 Elever pr. computer

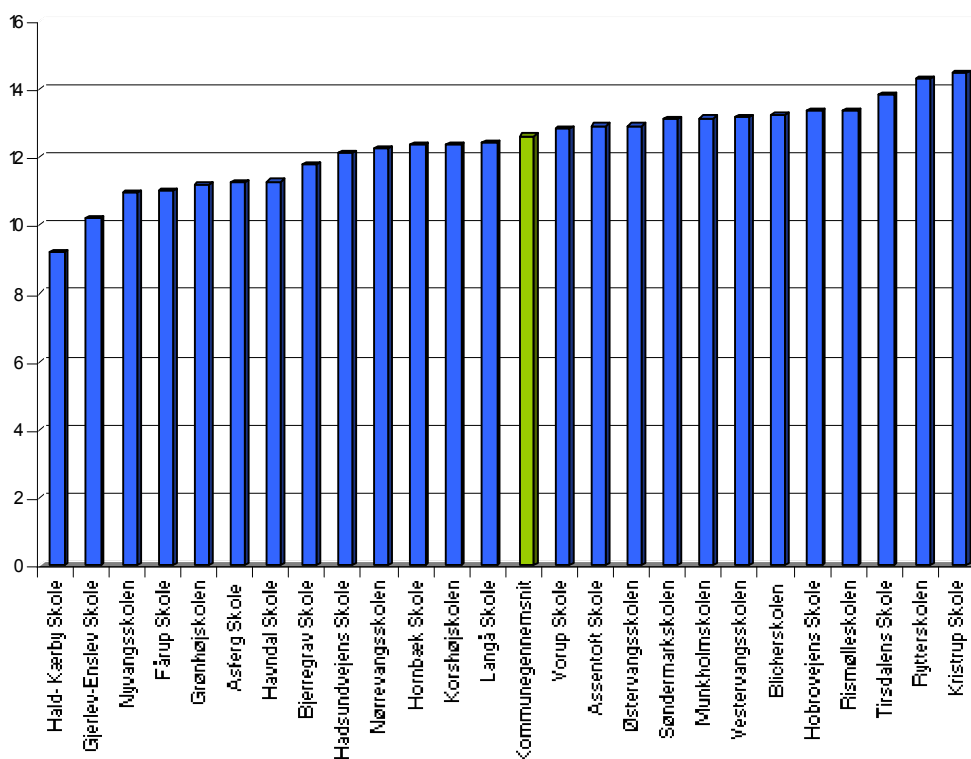
Antallet af elever pr. computer på den enkelte skole varierer fra 2 elever og op til 5,5 elever pr. computer. Det gennemsnitlige antal elever pr. computer er 3,2.

På baggrund af IT-investeringen på skoleområdet er der udarbejdet en status medio 2009, der viser, at det gennemsnitlige antal elever pr. computer er faldet til 2,9, ligesom spredningen i antal elever pr. computer er reduceret til mellem 2,1 og 3,4.

2.3 Elever pr. lærerårsværk

Antallet af elever pr. lærerårsværk er udregnet på baggrund af skolernes egne indberetninger, der vedrører skolernes planlagte timer til normalundervisning, den specialpædagogiske indsats, timer til enkelt- og gruppeintegration samt anden tildeling (indskoling). På denne baggrund er der udregnet et samlet årsværk.

Figur 3: Antal elever pr. lærerårsværk

Som det fremgår af figuren, er der variationer mellem antallet af elever pr. lærerårsværk. Det laveste antal elever pr. lærerårsværk er på Hald Kærby Skole med 9,2 elever, mens det højeste

antal elever pr. lærerårsværk er på Kristrup Skole med 14,5 elever. Det gennemsnitlige antal elever pr. lærerårsværk er på 12,6. Sidste år var det gennemsnitlige antal elever pr. lærerårsværk 13,1.

2.4 Andel af lærernes arbejdstid, der anvendes til undervisning

Lærernes gennemsnitlige undervisningsprocent er beregnet til 41 % for Randers Kommunes skoler (med reference til det klassiske undervisningsbegreb). De gennemsnitlige undervisningsprocenter på skolerne varierer fra 39 til 46 %. For mere specifikke informationer henvises til bilag 4.

2.5 Planlagte undervisningstimer

Nedenstående tabel viser elevernes gennemsnitlige årlige skemalagte klokketimer for skoleåret 2008/09. De skemalagte klokketimer skal ses i forhold til det vejledende timetal.

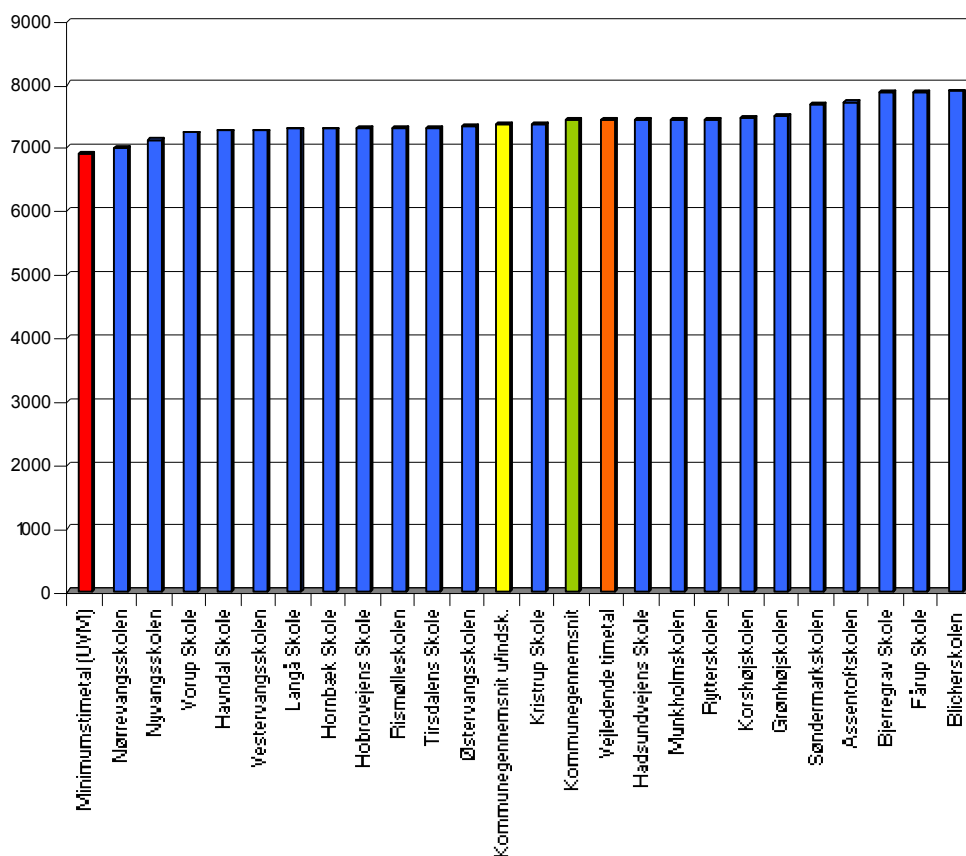
Tabel 1: Planlagte undervisningstimer

Årlige planlagte undervisningstimer	
Gennemsnit for skolerne i Randers Kommune	7428
Vejledende timetal fra Undervisningsministeriet	7440

Tabel 1 illustrerer de gennemsnitlige planlagte undervisningstimer for Randers Kommunes samlede skolevæsen for 1. til 9. klasse (Asferg Skole, Gjerlev-Enslev Skole samt Hald-Kærby Skole er ikke medregnet grundet antallet af klassetrin).

Det kan umiddelbart konstateres, at de gennemsnitlige planlagte undervisningstimer befinder sig under det vejledende timetal, der er meldt ud fra Undervisningsministeriet (fra Randers Kommune udmeldes der ressourcer til den enkelte skole til udmøntningen af det vejledende timetal uafhængigt af elevtallet). Der optræder dog væsentlige variationer skolerne imellem jf. nedenstående figur.

Figur 4: Planlagte undervisningstimer for skoleåret 2008/09. Pr. skole, gennemsnitlig og vejledende antal undervisningstimer

Det fremgår af figur 4, at der er væsentlige variationer skolerne imellem i forhold til de årlige planlagte undervisningstimer. Timetallet varierer mellem 6990 og 7890 årlige planlagte undervisningstimer. De færreste planlagte timer kan henføres til Nørrevangsskolen og Nyvangsskolen med henholdsvis 6990 og 7110 timer, mens Bjerregrav Skole, Fårup Skole og Blicherskolen har henholdsvis 7860, 7860 og 7890 årlige planlagte timer. Til sammenligning er Undervisningsministeriets krav til minimumstimetallet 6900, mens det vejledende timetal er angivet til 7440 timer.

Blicherskolen, Bjerregrav Skole og Fårup Skole modtager alle en særlig indskolingspulje, hvilket er en af forklaringerne på, at de tre befinder sig i den højere ende af skalaen. Fjernes disse tre skolars særlige indskolingspulje, ændres billedet af kommunens gennemsnitlige årlige planlagte timer (gul stolpe) i nedadgående retning til 7368 timer.

2.6 Skolefritidsordninger (0.- 3. klasse)

Der er skolefritidsordninger på alle skoler på nær Nørrevangsskolen, og der er 7 fritidshjem, hvoraf de 4 ligger i Nørrevangsskolens distrikt.

I 0.-3. klasse går der 3950 elever, hvoraf 3052 frekventerer en skolefritidsordning, mens der er 272 elever, der går i fritidshjem. Dette betyder, at 84 % af eleverne i 0.-3. klasse benytter skolefritidsordning eller fritidshjem. Sidste år var der 86 % af eleverne, der benyttede ovennævnte tilbud.

I godt halvdelen af skolefritidsordningerne er det over 80 % af eleverne, der benytter sig af tilbuddet, mens det i de øvrige skolefritidsordninger kun er mellem 47 % og 80 % af eleverne.

Kendetegnende for de skoler, der har en meget lav dækningsgrad er følgende:

- Skoler har en udvidet indskolingsordning, det gælder specielt skolerne i den tidligere Purhus Kommune.
- Der er fritidshjem som alternativ i nærheden.

3. Elever

I det følgende præsenteres oplysninger omhandlende elevernes fravær, elevernes videre færden på ungdomsuddannelser for henholdsvis 9. og 10 klasse samt elevernes gennemsnitlige karakterer for 9. og 10. klasse fordelt på fag.

3.1 Elevfravær

Med bekendtgørelsen af 19. maj 2004² blev skolernes indberetning af elevernes fravær skærpet. Det betød, at skolernes kontrol med elevernes fravær skulle registreres i forhold til følgende årsager:

- Fravær på grund af sygdom
- Fravær med skolelederens tilladelse
- Ulovligt fravær

Skolernes fraværslister skal ved hver anden måneds begyndelse indsendes til forvaltningen.

Opgørelsen af elevfraværet 0.-9. klasse for skoleåret 2008/09 omhandler perioden fra 1. august 2008 til 31. juli 2009.

Tabel 2: Opgørelse af elevfraværet 0. - 9. klasse

Fravær	Antal dage pr. elev (kommunegennemsnit)*
Fravær på grund af sygdom	6,4
Fravær med skolelederens tilladelse	2,2
Ulovligt fravær	0,9
Samlet fravær i alt	9,5

*Opgørelsen er baseret på indberetninger fra folkeskolerne og specialskolerne

Det gennemsnitlige fravær pr. elev er på 9,5 dage. Sidste år var det gennemsnitlige fravær i

² Bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen

samme periode på 9,8 dage. Spredningen i elevernes fravær varierer meget fra skole til skole. Det laveste fravær pr. elev er på 4 dage, og det højeste er på 16,9 dage jf. bilag 5.

Tabel 3: Opgørelse af elevfraværet i 10. klasserne

Fravær	Antal dage pr. elev (kommunegennemsnit)
Fravær på grund af sygdom	8,2
Fravær med skolelederens tilladelse	0,5
Ulovligt fravær	2,4
Samlet fravær i alt	11,2

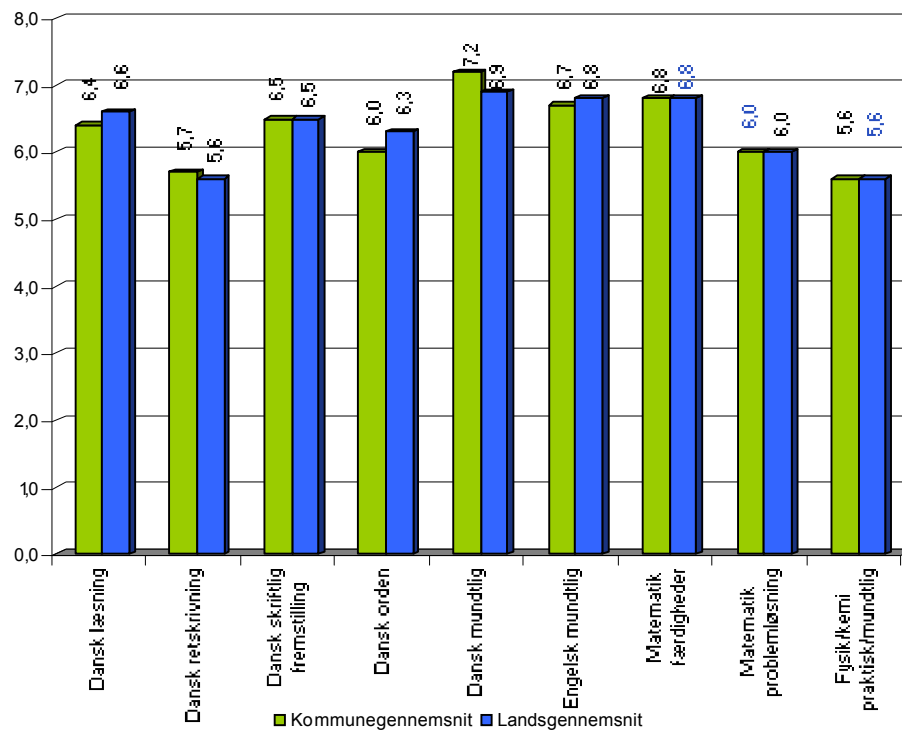
Det fremgår af tabel 3, at det gennemsnitlige fravær for 10. klasserne er på 11,2 dage pr. elev. Sidste år var elevfraværet for 10. klasserne i samme periode på 11,1 dage. Det kan konstateres, at fraværet i 10. klasserne er højere end elevfraværet i 0.-9. klasserne, der skal dog gøres opmærksomt på, at der ikke er kigget særskilt på elevfraværet (0.-9. kl.) opgjort på klassetrin.

Ses der på elevfraværet i 10. klasserne, kan det konstateres, at antallet af fraværsdage pr. elev, enten på grund af sygdom eller det ulovlige fravær, er meget højt.

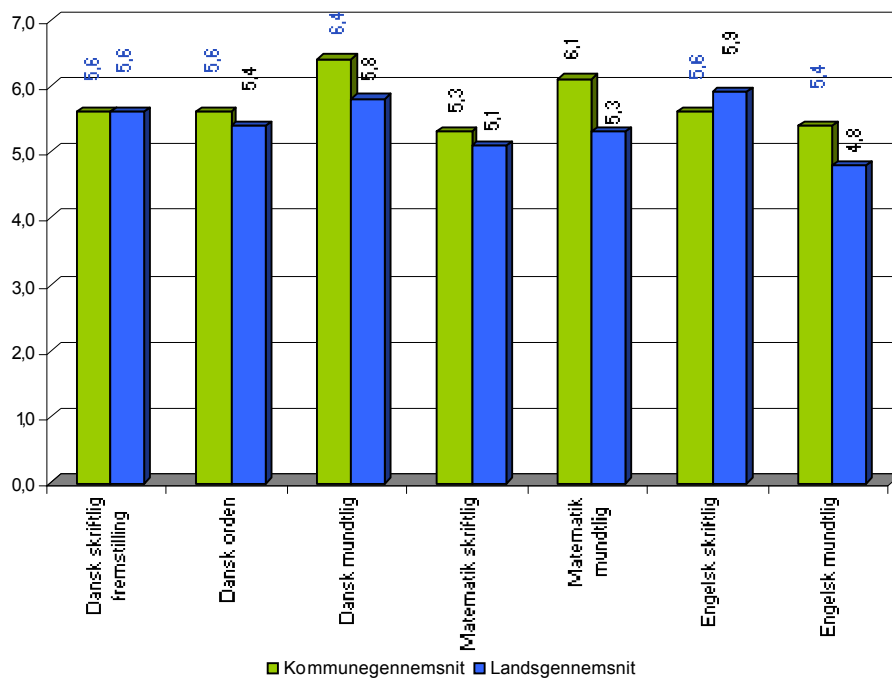
3.2 Karaktergennemsnit for 9. og 10. klasse

For 9. klasse er der tale om bundne prøvfag, afgangsprøver (FSA). For 10. klasse obligatoriske fag 10. klasse, 10. classes prøve.

Figur 5: Karaktergennemsnit for kommunens 9. classes elever 2008

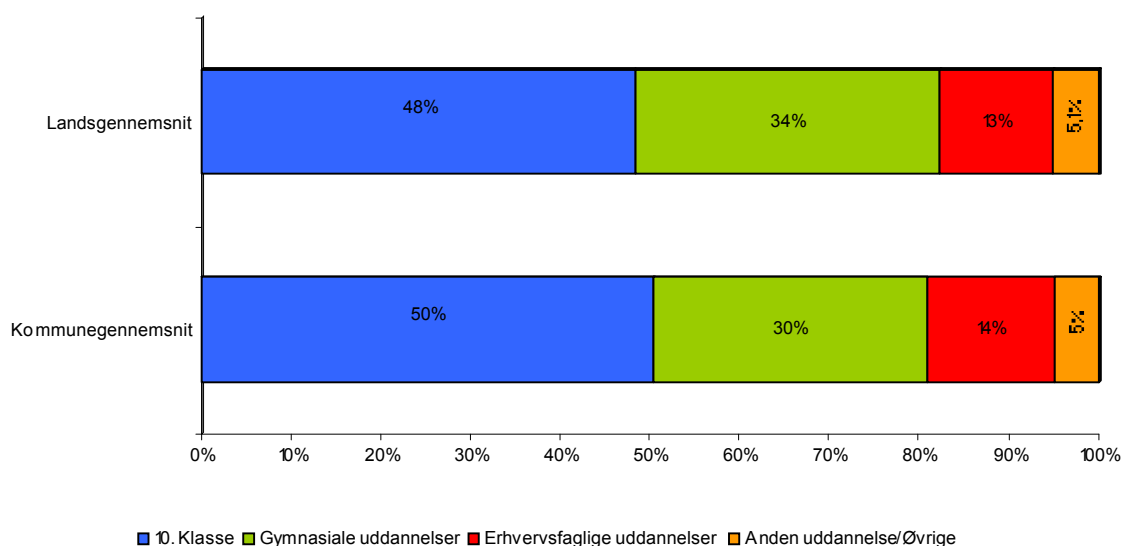
Figur 6: Karaktergennemsnit for kommunens 10. klasses elever 2008

3.3 Overgang til ungdomsuddannelser

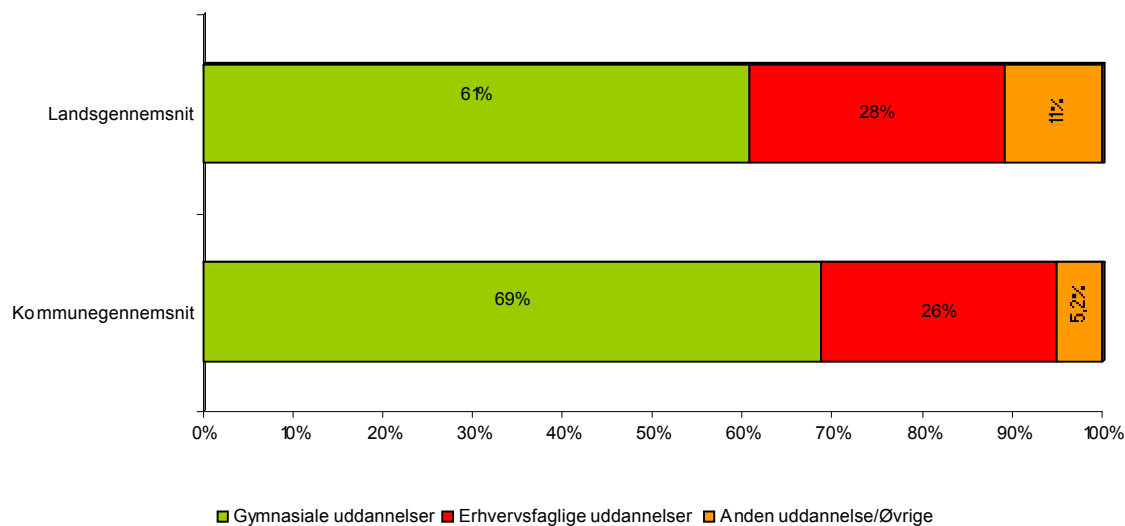
Nedenstående figurer illustrerer 9. og 10. klasses uddannelsesønsker pr. 15 marts 2008. Figurerne illustrerer således ikke de unges reelle placering og fordeling ved uddannelsesstart. Figuren omfatter kommunens folkeskoler samt de frie grundskoler i Randers Kommune. Kategorien anden uddannelse/ øvrige dækker bl.a. over erhvervsgrunduddannelsen (EGU), anden uddannelse samt elever, der ikke går direkte i gang med uddannelse eller endnu ikke har udfyldt en uddannelsesestilmelding.

Figur 7: Uddannelsesønsker for 9. klasses elever for 2008

I alt omhandler figuren 1070 elevers uddannelsesønsker. 50 % af eleverne (539 elever) vælger at fortsætte i 10. klasse enten i et kommunalt 10. klasses tilbud, på en privatskole eller efterskole. 30% (325 elever) vælger en gymnasial uddannelse, mens 14 % (152 elever) vælger en erhvervsfaglig uddannelse. Kategorien anden uddannelse/ øvrige omhandler 5 % af eleverne (54 elever). Det vil sige elever, der vælger en anden uddannelse, ikke går direkte i gang med uddannelse eller elever der endnu ikke har udfyldt en uddannelsesestilmelding.

Figur 8: Uddannelsesønsker for 10. klasses elever for 2008

I alt omhandler ovenstående figur 404 elevers uddannelsesønsker. Heraf vælger godt 69 % af eleverne (277 elever) en gymnasial uddannelse, mens knap 1/3 af eleverne vælger en erhvervsfaglig uddannelse. 5 % af eleverne (21 elever) vælger en anden uddannelse, går ikke direkte i gang med uddannelse eller har endnu ikke udfyldt en uddannelsesestilmelding.

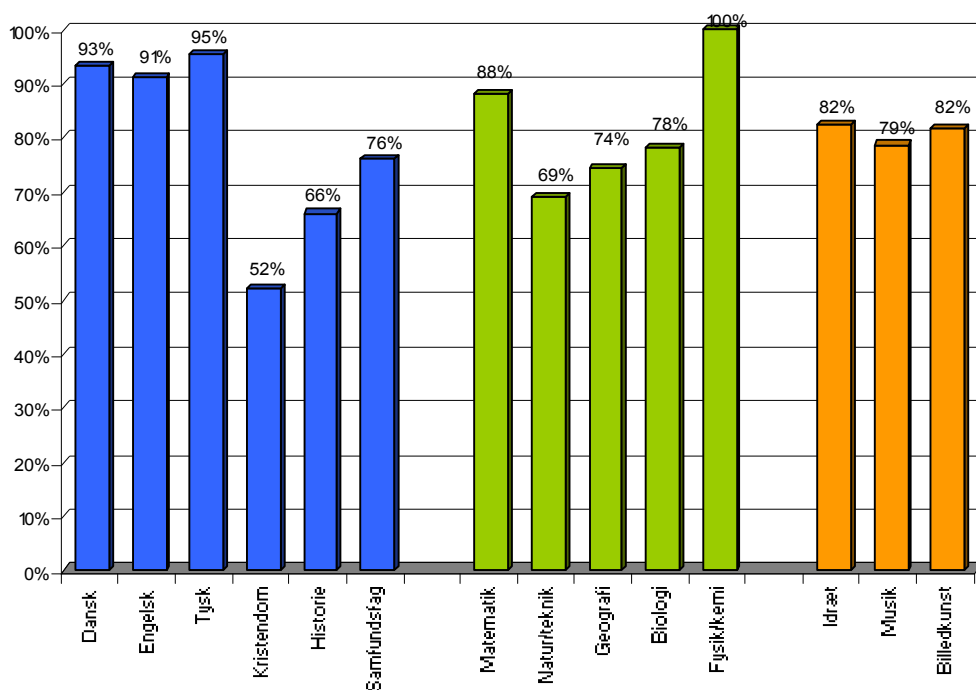
4. Personale

I dette afsnit præsenteres kort oplysninger, der vedrører medarbejderkarakteristika og særlige kompetencer. Det omhandler bl.a. graden af linjefagsdækning, fokus og vægtning af efteruddannelse samt personalets sygefravær.

4.1 Linjefagsdækning

I nedenstående figur illustreres den gennemsnitlige linjefagsdækning eller tilsvarende kompetencer for kommunens skoler. Tilsvarende kompetencer refererer til lærere med minimum fem års undervisningserfaring i et givent fag eller årskurser. Linjefagsdækningen omfatter klassetrinene 1. til og med 9.

Figur 9: Linjefagsdækning

Figur 9 illustrerer den procentvise andel af det samlede antal spor på kommunens skoler, der undervises af lærere med linjefagsuddannelse eller kompetencer svarende til linjefag. Figuren viser, at der i særdeleshed er en høj linjefagsdækning i fagene dansk, engelsk, tysk, matematik og fysisk/kemi, mens fag som kristendom, historie og naturfag har en lavere grad af linjefagsdækning. Sammenlignet med sidste års kvalitetsrapport er der sket en markant forbedring af linjefagsdækningen i tysk med en stigning på 9%, historie 7% og natur/teknik 9%. Modsat er der sket et fald i linjefagsdækningen i kristendom med 16%.

4.2 Efteruddannelse

Efteruddannelse omfatter temadage, pædagogiske dage, teamudvikling, hvor der er tilknyttet en ekstern underviser, samt individuelle kompetenceudviklingsforløb. Løn, kørsels- og kursusudgifter til efteruddannelse omhandler kun lærergruppen.

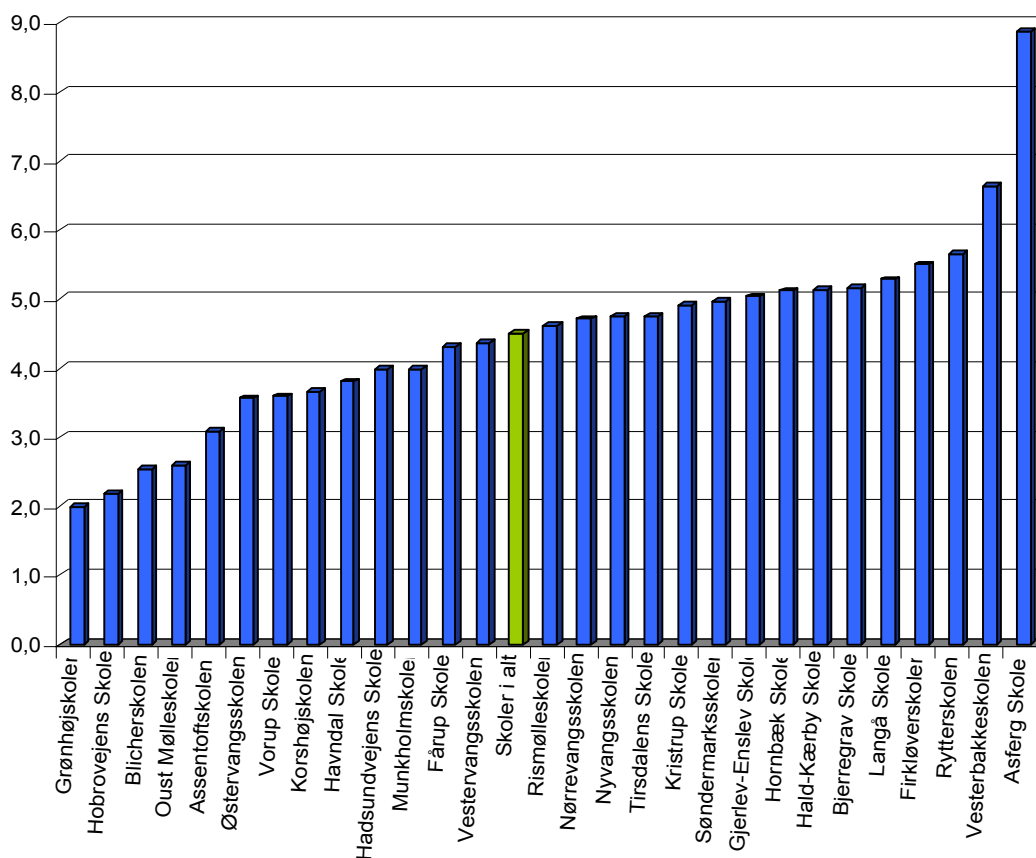
Der er meget store variationer i skolernes udgifter til efteruddannelse. Dette skyldes dels lokale prioriteringer af efteruddannelse, dels kan der være markante udsving fra skoleår til skoleår. For specifikke oplysninger om de enkelte skoler henvises til bilag 8.

4.3 Sygefravær

På skolerne inklusive specialskolerne i Randers er der 1828 medarbejdere, og de har tilsammen 21.388 sygefraværsdage i perioden fra 1. august 2008 til 31. juli 2009 (skoleåret 2008/09).

Sygefraværsdage dækker kun fraværsdage grundet sygdom. De omfatter ikke fraværsdage grundet graviditet, barnets 1. sygedag og omsorgsdage.

Figur 10: Sygefraværet pr. skole i procent af antal fuldtidsarbejdsdage

Det fremgår af ovenstående figur, at der er markante forskelle skolerne imellem. Det gennemsnitlige fravær for skolerne generelt er på 4,5 %. Sidste år var det gennemsnitlige fravær på 5,1 %.

Der er øget opmærksomhed på sygefravær, og i Randers Kommune er der indført et system "Opus Overblik", hvor både forvaltning og institutioner kan følge udviklingen i sygefraværet. I

denne sammenhæng ses der især på sygefraværsprocenter, hvor en sygefraværsprocent på mellem 5 – 7,9 % betegnes som kritisk og en sygefraværsprocent på over 7,9 % som alarmerende (dårlig). Der er 1 skole, som har en sygefraværsprocent, der er alarmerende, og 9 skoler, der er under kategorien kritisk. Sidste år var der tre skoler med et alarmerende sygefravær samt 11 skoler med et kritisk sygefravær.

Med henblik på at nedbringe sygefraværet har Randers Kommune iværksat forskellige initiativer. Der er bl.a. indgået et samarbejde med Falck Healthcare, ligesom det er iværksat Projekt Arbejdsglæde med henblik på at reducere sygefraværet.

5. Tosprogede elever

I beskrivelsen af hvilke tilbud og indsatser, der eksisterer for tosprogede elever i Randers Kommune, er der fokus på skoleåret 2008/09, hvor indsatserne omfatter følgende tilbud:

- Modtagelsesklasser
- Undervisning i dansk som andet sprog
- Sproggrupper
- Modersmålsundervisning

5.1 Modtagelsesklasser

Der er oprettet modtagelsesklasser på 3 skoler, hvor klasserne er opdelt i forhold til aldersgrupper, og der går 38 elever i modtagelsesklasser i skoleåret 2008/09. Elevtallet i modtagelsesklasserne ændrer sig løbende, idet eleverne gradvist udsluses til normalundervisningsområdet, ligesom der løbende kommer nye elever til modtagelsesklasserne.

Tabel 4: Oversigt over elever i modtagelsesklasser

Skole	Aldersgruppe	Antal elever*
Kristrup Skole	0.-3. klasse	17 elever (2 kl.)
Søndermarkskolen	4.-6. klasse	10 elever
Tirsdalens Skole	7.-9. klasse	11 elever

*Elevtallet er opgjort pr. 5. september 2008

Der anvendes i skoleåret 2008/09 1.696.400 kr. på modtagelsesklasserne, derudover tildeles 5 skoler i alt 1.288.800 kr. til øvrige tosprogstilbud. De øvrige tilbud til tosprogede omfatter 31-33 elever i skoleåret 2008/09, der er fordelt fra 1.-9. klasse. Disse elever har ikke gået i modtagelsesklasse, men har i stedet fået undervisning i dansk sideløbende med den almindelige undervisning på distriktsskolen. Der er dog stor forskel på, hvordan ressourcerne anvendes i dag, idet undervisningen varierer fra supplerende undervisning i dansk som andet sprog til støtteundervisning i specialcentret og lektiecaféer.

Tabel 5: Fordeling af ressourcer til modtagelsesklasser skoleåret 2008/09

Skole	Timer i alt	Udgift i alt
Modtagelsesklasser		
Kristrup Skole	3.750	848.200
Søndermark Skole	1.875	424.100
Tirsdalens Skole	1.875	424.100
I alt	7.500	1.696.400
Øvrige to-sprogstilbud		
Assentoft Skole	300	67.900
Bjerregrav Skole	1.125	254.500
Blicher Skole	975	220.500
Grønhøj Skole	2.250	508.900
Langå Skole	1.050	237.000
I alt	5.700	1.288.800
Total	13.200	2.985.200

5.2 Undervisning i dansk som andet sprog

I Randers Kommune er det praksis, at den enkelte skole foretager vurderingerne af de tosprogede elevers behov for sprogstøtte i forhold til undervisning i dansk som andet sprog. Ligesom de enkelte skoler selv sørger for, at tosprogede elever med behov for sprogstøtte for undervisning i dansk som andet sprog, modtager den fornødne undervisning.

Hvis tosprogede elever har brug for en mere intensiv danskundervisning, kontakter de flygtninge- og indvandrekonulenten, der dels kan vejlede i forhold til støtte og undervisning på skolen, dels kan henvise eleven til modtagelsesklasse.

Ressourcerne til undervisning i dansk som andet sprog ligger i den pulje, som alle skolerne får

tildelt til specialpædagogisk indsats.

Tabel 6: Antal tosprogede elever på skolen, der modtager undervisning i dansk som andetsprog af linjefaglærer eller med tilsvarende kvalifikationer.

	Tosprogede i alt	- heraf undervises af linjefaglærer eller tilsvarende	- tosprogede som andel af alle elever
Asferg Skole	0	0	0%
Assentoft Skole	1	1	0%
Bjerregrav Skole	11	6	4%
Blicherskolen	6	4	1%
Fårup Skole	0	0	0%
Gjerlev-Enslev Skole	0	0	0%
Grønhøjsskolen	12	0	4%
Hadsundvejens Skole	31	0	17%
Hald- Kærby Skole	0	0	0%
Havndal Skole	0	0	0%
Hobrovejens Skole	35	0	8%
Hornbæk Skole	10	0	2%
Korshøjsskolen	0	0	0%
Kristrup Skole	10	10	2%
Langå Skole	19	0	4%
Munkholmskolen	0	0	0%
Nyvangsskolen	122	40	38%
Nørrevangsskolen	114	28	23%
Rismølleskolen	7	0	2%
Rytterskolen	0	0	0%
Søndermarksskolen	25	8	5%
Tirsdalens Skole	15	11	4%
Vestervangsskolen	62	38	13%
Vorup Skole	0	0	0%
Østervangsskolen	71	1	16%
I alt	551	147	6%

Oversigten viser, at specielt skolerne i Randers midt- og nord by har en forholdsvis høj andel af tosprogede elever, mens de skoler, hvor modtagelsesklasserne er placeret, har lavere andele.

5.3 Sproggrupper

Der er i dag på Nørrevangsskolen og Nyvangsskolen etableret sproggrupper, hvor modersmålet bliver inddraget som en del af undervisningen. Sproggrupper bliver kun etableret i 0.-2. klasse. Princippet for etablering af en sprogklasse er, at hvis der er 5 elever med samme modersmål i årgangen, vil det udløse en flerkulturel medarbejder i det pågældende modersmål, og der vil blive etableret en sproggruppe.

Der er i øjeblikket 2 tyrkiske sproggrupper på Nørrevangsskolen og 2 bosniske sproggrupper på Nyvangsskolen med i alt 22 elever.

Der anvendes i alt 364.300 kr. i skoleåret 2008/09 til etablering af sproggrupper.

Tabel 7: Oversigt over antal elever og forbrug af ressourcer til etablering af sproggrupper

Skole/sproggruppe	Antal elever	Udgift i alt
Nyvangsskolen		
Sproggruppe i bosnisk (0.kl.)	5	
Sproggruppe i bosnisk (1. kl.)	5	
I alt	10	163.100
Nørrevangsskolen		
Sproggruppe i tyrkisk (0.kl.)	6	
Sproggruppe i tyrkisk (1.kl)	6	
I alt	12	201.200

5.4 Modersmålsundervisning

Der tilbydes modersmålsundervisning på Nyvangsskolen, Nørrevangsskolen og Hobrovejens Skole i skoleåret 2008/09. 203 elever modtager undervisning i deres modersmål. Der anvendes i alt 530.800 kr. på undervisning i modersmål i skoleåret 2008/09.

Tabel 8: Oversigt over antal elever, forbrug af timer og udgifter til modersmålsundervisning.

Skole / modersmål	Elever	Timer	Udgift
Hobrovejens Skole			
Albansk	15	230	44.200
Bosnisk	31	460	88.500
Nyvangsskolen			
Dari (farsi,persisk)	21	230	44.200
Nørrevangsskolen			
Tyrkisk	55	690	132.700
Somalisk	29	460	88.500
Tamilsk	40	460	88.500
Polsk	12	230	44.200

6. Specialpædagogisk indsats

Den specialpædagogiske indsats omfatter mange forskellige tilbud. Det kan eksempelvis omhandle midler til en specialpædagogisk bistand, hvor det er den enkelte skole, der iværksætter en specialpædagogisk indsats (6.1). Det kan ligeledes være indsatser i form af enkelt- eller gruppeintegration og specialklassetilbud, der bevilliges via et centralt visitationsudvalg.

6.1 Den specialpædagogiske indsats

Skolerne tildeles i alt ca. 28,5 mio. kr. til den specialpædagogiske indsats på skolerne. Midlerne tildeles ud fra følgende tildelingsmodel: 60 % tildeles på baggrund af skolens elevtal, og 40 % tildeles efter de 4 mest betydningsfulde socioøkonomiske faktorer, der er følgende.

- Om en af forældrene har en erhvervsuddannelse.
- Forældrenes indkomstforhold.
- Forældrenes beskæftigelsesforhold.
- Hvorvidt der er 2 forældre i hjemmet.

6.2 Enkelt- og gruppeintegration

Ved enkelt- og gruppeintegration forstås, at en elev eller flere elever tildeles det nødvendige antal timer til faglig og personlig støtte i den almindelige klasse. Herved opnår klassen som helhed flere ressourcer til at understøtte undervisningen og den faglige indlæring generelt.

Et centralt visitationsudvalg fordeler timerne til enkelt- og gruppeintegration på baggrund af ansøgningerne fra skolerne, der omfatter skolelederens indstilling om elevens eller elevernes udvidede støttebehov.

Der anvendes årligt ca. 11 mio. kr. til enkelt- og gruppeintegration, og tildelingen af timer til den enkelte elev eller elever ændrer sig løbende. Tildelingen af timer til enkelt- og gruppeintegration er baseret på elevernes individuelle støttebehov, hvormed antallet af bevilligede timer til den enkelte skole varierer betydeligt.

6.3 Specialklasser

Der er specialklasser på 14 skoler i Randers Kommune med i alt 332 elever i skoleåret 2008/09, hvilket er en stigning på 33 elever sammenlignet med foregående skoleår. Specialklasserne omfatter mange forskellige specialpædagogiske tilbud og elevkarakteristika. Udgifterne til specialklasserne afhænger i høj grad af, hvor specialiseret og ressourcekrævende tilbuddet er. I alt anvendes der cirka 37,5 mio. kr. årligt på specialklasseundervisning (inklusive skolestartsgupper).

6.4 Specialskoler

Randers Kommune har tre specialskoler, Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen samt Oust Mølleskolen (og Satellitten). I alt anvendes der ca. 40,5 mio. kr. på specialskoleundervisningen.

6.5 Regionale undervisningstilbud

Udgiften til elever, der modtager et regionalt undervisningstilbud, er på ca. 5 mio. kr. i skoleåret 2008/09.

6.6 Specialskoler i andre kommuner

Udgiften til elever, der frekventerer en specialskole i en anden kommune, er på ca. 6 mio. kr. i skoleåret 2008/09.

6.7 Klager over vidtgående specialundervisning

Visitationsudvalgets afgørelse om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisninger til f.eks. specialskoler eller specialklasser kan indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. I skoleåret 2008/2009 er der 8 klager til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Tabel 9: Oversigt over klager til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning

Klageårsag	Antal klager	Beslutning
Afslag på 11. skoleår i specialklasse.	2 stk.	2 klager er afvist*
Afslag på specifik specialklasseplacering.	1 stk.	Forældrene har fået medhold.
Afslag på støttetimer	5 stk.	Forældrene har fået medhold (1 klage). Forældrene har ikke fået medhold (2 klager). 2 klager er afvist

At en klage er afvist betyder, at Klagenævnet f.eks. ikke har beføjelse til at behandle klagen grundet klagens indhold, hvormed Klagenævnet har afvist sagen.

7. Specialskoler i Randers Kommune

Randers Kommune har tre specialskoler, der tilsammen retter sig mod en bred gruppe af elever: Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen og Oust Mølleskolen. Hver af skolerne er kendetegnet ved et unikt elevgrundlag og deres organisering af undervisningen. I nedenstående foretages en individuel præsentation af skolerne ud fra relevante parametre. Afslutningsvis følger et indblik i de pædagogiske læreprocesser på specialskolerne. Dette med afsæt i en statusrapport på specialskolernes arbejde med udviklingsmålene i deres to årige aftaler og til den midtvejsevaluering, som de udarbejdede til kvalitetsrapporten 2008.

7.1 Firkløverskolen

Firkløverskolen er et heltidstilbud til elever fra 0. til 10. klasse. Elevgrundlaget er karakteriseret ved potentielt normalt begavede børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser indenfor autismspektret og med svære ADHD problematikker(DAMP). I alt har skolen 165 elever, heraf 47 elever fra Randers Kommune.

Tabel 10: Computere og udgifter pr. elev til undervisning

Antal elever pr. computere	1 elev
Årlige udgifter pr. elev til undervisning*	299.565 kr.

*Udgifter til fritidstilbud er ikke medregnet

7.2 Vesterbakkeskolen

Vesterbakkeskolen er et heldagstilbud for børn og unge i alderen 6 til 18 år. Den overordnede målgruppe er karakteriseret ved børn og unge med bl.a. vidtgående indlæringsvanskeligheder og varig nedsat funktionsevne. Eleverne er opdelt i klasser bestående af 3-5 elever, hvor der tages hensyn til alder og funktionshæmning(er). I alt har skolen 66 elever, heraf 48 elever fra Randers Kommune.

Tabel 11: Computere og udgifter pr. elev til undervisning

Antal elever pr. computere	2,2 elev
Årlige udgifter pr. elev til undervisning*	271.320 kr.

* Udgifter til fritidstilbud er ikke medregnet.

7.3 Oust Mølleskolen

Oust Mølleskolen er folkeskolens heldagstilbud til normalt begavede børn fra 6 til 12 år. Eleverne er karakteriseret ved gennemgribende adfærdsmæssige- eller psykiske problemer, hvor eleverne har behov for et periodevis ophold borte fra den almindelige folkeskole. I alt har skolen 36 elever, heraf 35 elever fra Randes Kommune.

Tabel 12: Computere og udgifter pr. elev til undervisning (opdateret)

Antal elever pr. computere	2 elev
Årlige udgifter pr. elev til undervisning*	304.303 kr.

For Oust Mølleskolen er der tale om et heldagstilbud, hvor der ikke er muligt at adskille undervisnings- og behandlingsdelen.

7.4 Status på de pædagogiske læreprocesser (aftalemål)

De 3 specialskoler i Randers Kommune har fået deres aftaler forlænget med et halvt år, således de følger tidsplanen for de øvrige skoler. Specialskolerne har derfor gjort status i forhold til deres udviklingsmål og til den midtvejsevaluering, som de udarbejdede til kvalitetsrapporten i 2008.

Skolerne har opstillet målsætninger inden for følgende:

- Udbrede sine modeller og kompetencer inden for specifikke områder til folkeskoler i Randers Kommune.
- Implementere systemisk tilgang i den pædagogiske og arbejdsmæssige praksis.
- Øge brugen af tests.

Skolernes individuelle udviklingsmål er beskrevet i forbindelse med skolernes beskrivelse af tegn.

Oust Mølleskolen	Mål: vil udbrede sine modeller for forældreinddragelse til andre folkeskoler i Randers Kommune. Tegn Succeskriterierne for udviklingsmålet vedrørende forældreinddragelse vurderes i stor udstrækning til at være opfyldt i forhold til såvel internt på Oust Mølleskolen som i forhold til folkeskolen, når vi udsluser tilbage til denne. Der foreligger til stadighed et stort og vedvarende arbejde i at videreudvikle egen praksis omkring forældreinddragelse samt udbrede disse erfaringer til det øvrige skolevæsen ud fra den anerkendende tilgang, som er en af kerneværdierne på Oust Mølleskolen. Vi har lært vigtigheden af: At vi i samarbejde med og via daglig/ugentlig kontakt med forældrene til vores børn, planlægger og tilrettelægger arbejdet omkring hvert enkelt barn - både hvad angår det fagfaglige som udvikling af de sociale kompetencer.

Firkløver- skolen	Mål: vil implementere systemisk tilgang i den pædagogiske og arbejdsmæssige praksis. Tegn Firkløverskolens medarbejdere oplever, at den systemiske tilgang er medvirkende til en mere professionel tilgang til arbejdet og dermed også til forældresamarbejdet. Medarbejderne beskriver bl.a.: • Tryggere forældre, der vil samarbejdet. • Forældre, der i højere grad "kommer på banen". • Fokus på de gode historier. • Anerkendelsen som gennemgående i samarbejdet. Herunder oplever medarbejderne, at det er lettere også at samtale om de svære ting, da dette netop er anerkendende i forhold til eleven. • At anerkendelsen af forældres problemer, sorg mm. gør forældrene mere trygge og åbne i samarbejdet. • En øget bevidsthed om, at alle sammenhænge spiller ind i forhold til elevens trivsel. Dette er medvirkende til en mere grundig løsning af opgaverne. • At der gives plads til nysgerrighed og undren. • Fokus på at tage andres perspektiv. • En øget brug af de systemiske værktøjer i forbindelse med samtaler, konferencer samt fastsættelse af nye mål, herunder eksempelvis brug af back-casting, interviews, spørgeteknikker, mm. • At den systemiske tilgang har lært medarbejderne, at verden er forskellig, alt efter hvem der ser. Dette opleves som gunstigt for forældresamarbejdet. <u>Opfølgning på forældretilfredshedsundersøgelse:</u> Brugerundersøgelsen på Firkløverskolen konkluderede i september 2008, at forældre og elever generelt er tilfredse med Firkløverskolen, og at der samtidig er plads til forbedringer. Dialogen mellem medarbejderne og forældrene bliver af forældrene vurderet meget flot, og skolens ambition om at agere anerkendende er lykket.

Firkløver- skolen	Mål: Tegn_ <u>Testning, undersøgelse og udredning af elever:</u> Firkløverskolens egen Uddannelses- og Udviklings afdeling (UUA) varetager psykologisk testning og undersøgelse af skolens egne elever, hvor der skønnes at være et behov. Der har pt. ikke været opgaver vedr. testning, undersøgelse eller udredning af elever, der ikke er indskrevet på Firkløverskolen, men samme tilbud kan gøre sig gældende i forhold til eksterne elever. Firkløverskolen har i juni 2009 ansøgt om at komme i betragtning som kompetencecenter under VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) <u>Veiledning, rådgivning og supervision af fagfolk:</u> Firkløverskolens UUA varetager vejledning, rådgivning og supervision af skolens egne medarbejdere. Derudover varetager UUA forskellige opgaver i eksternt regi. Konkret er der i skoleåret 2008/2009 eksempelvis gennemført følgende forløb: • Vejlednings- og rådgivningsforløb i forbindelse med etablering af gymnasietilbud på Paderup Gymnasium, for elever med en autismespektrumforstyrrelse. Dette forløb fortsætter i det kommende skoleår. • Vejlednings- og rådgivningsforløb i forbindelse med kompetenceudviklingsforløb på sprogcentret Ungeværket, i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet. • Konkrete vejledningsopgaver for Randers Kommunes Specialbistand. Herunder vejledning af forældre og støtte/kontaktpersoner. • Skolens UUA har desuden varetaget eksterne vejlednings- og rådgivningsopgaver uden for Randers Kommune. I skoleåret 2008/2009 er der eksempelvis gennemført følgende eksterne uddannelsesforløb: • Undervisningsforløb i forbindelse med etablering af gymnasietilbud på Paderup Gymnasium, for elever med en autismespektrum- forstyrrelse. Dette forløb fortsætter i det kommende skoleår. • Undervisningsforløb i forbindelse med kompetenceudviklingsforløb på sprogcentret Ungeværket, i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet. • Kursusforløb for medarbejdere fra juniorklubber under Randers Ungdomsskole, omkring ADHD og beslægtede vanskeligheder.
Vesterbakke- skolen	Mål: <i>have øget fokus på gennemførelse af de national tests.</i> Tegn Skolen oplever tests som et godt redskab til udredning, evaluering og dokumentation. Det ses på den måde at testresultater og deraf følgende tiltag over for eleven bliver en hyppigere del af elevplanerne og samtalerne ved den årlige elevkonference. Endvidere er der konkrete tilbagemeldinger fra teams om at samarbejdet omkring tests styrker det tværfaglige samarbejde og dermed indsatsen over for den enkelte elev. Om testene kan dokumentere elevernes langsigtede udvikling fra objektive og sammenlignelige beskrivelser har været svært at samle viden omkring da perioden har været for kort.

8. Midtvejsevaluering af pædagogiske læreprocesser

(aftalemål)

Skolerne indgik i foråret 2008 aftaler med byrådet gældende fra 1. august 2008. Som en del af evalueringen af aftalerne udarbejder skolerne en midtvejsevaluering efter skoleåret 2008/09 og en slutevaluering efter skoleåret 2009/10.

Midtvejsevalueringen indgår i skolens kvalitetsrapport, samt i den samlede kvalitetsrapport for Randers Kommunes skolevæsen. Midtvejsevalueringen fungerer som en proces- og statusevaluering af skolens arbejde med deres udviklingsmål, og beskriver de pædagogiske læreprocesser, der er sat i gang på skolen for at nå de opstillede udviklingsmål.

For at opnå en ensartethed i skolernes midtvejsevalueringer er der udarbejdet en skabelon, som understøtter skolerne i deres beskrivelser af status, herunder hvordan de har indsamlet deres viden, og hvordan de har udfoldet deres initiativer, samt i deres refleksioner af, hvad arbejdet har betydet for skolen som helhed og for eleverne, samt hvad de har lært af processen.

Det er første gang, at skabelonerne anvendes til at videregive informationer og refleksioner. Hensigten er, at skabelonen løbende revideres i et samarbejde mellem skoler og forvaltning, således den hele tiden optimeres og justeres både i forhold til skolernes og forvaltningens behov for dokumentation og indsigt i praksis.

Skolernes udviklingsmål tager afsæt i temaerne i den overordnede børn og ungepolitik og i helhedsplanen for folkeskolerne i Randers:

Relationer

- Læringsmiljøer
- Undervisningsmetoder

Læring og uddannelse

- Naturfag
- Læsning

Sundhed, kost og motion

- Sundhed og trivsel

Børn med særlige behov

- Famileskole/famileklasse

Helhedsplanen

- Skolen som organisation
- IT

Skolerne har udarbejdet en midtvejsevaluering for hvert af deres udviklingsmål, som indeholder nogle rigtig gode refleksioner over udviklingsprocessen, samt beskriver hvilke tegn skolerne har oplevet ind til nu, samt refleksioner over, hvordan der skal arbejdes videre med udviklingsmålet og initiativer i skoleåret 2009/10.

I denne kvalitetsrapport er der fokus på, hvilke tegn eller effekter som skolerne har oplevet ind til nu. Dette giver dog kun et lille indblik i skolernes arbejde, men alligevel en oplevelse af alle de gode og vellykkede indsatser og initiativer, som skolerne har sat i gang.

Midtvejsevalueringerne vil indgå i de kommende kvalitetssamtaler, og de vil i denne sammenhæng danne et godt grundlag for drøftelser af de pædagogiske processer på skolen, og derved medvirke til at kvalificere det pædagogiske tilsyn med skolerne.

8.1 Læringsmiljøer

10 skoler³ har valgt at arbejde med at udvikle nye læringsmiljøer, hvor der er fokus på elevernes læringsstile, trivsel og sociale kompetencer.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Nye læringsmiljøer for at fremme rummelighed og inklusion.
- Holddeling for at understøtte, at undervisningen i højere grad tilgodeser den enkelte elevs ressourcer og tager udgangspunkt i elevens behov.
- Nye og eksperimenterende læringsmiljøer herunder etablering af kreative udearealer.
- Udvikling af AKT-indsatsen for at styrke elevernes sociale kompetencer.
- Fokus på at udvikle motiverende og udfordrende læringsmiljøer for skolens ældste elever (udskolingen).

Nedenstående eksempel viser, hvordan der arbejdes med læringsmiljøer, samt hvilken betydning det har for elever, medarbejdere og forældre.

Eksempler på tilbagemeldinger vedr. tegn

Asferg Skole

Mål: vil arbejde med rummelighed og inklusion, så der skabes en skoledag, hvor alle trives og er inkluderet i fællesskabet

Læringsstile:

Spireteamet oplever at den forskellige faglighed omkring de børn der har været fokus på, gør at de voksne bliver opmærksomme på forskellige læringsstile. På Asferg Skole har man i nu snart 9 år arbejdet med teams sammensat af pædagoger og lærere, så det er ikke et nyt fænomen men det er synligt at de ekstra pædagogressourcer forstærker opmærksomheden. . . . .

At gøre en forskel:

Tilbage melding fra klasseteams – og ikke mindst de berørte elever – understøtter Spireteamets oplevelse af at gøre en forskel i hverdagen. Det kan endnu ikke siges om Spireteamet på den lange bane vil være den "brik" der gjorde at puslespillet var lettere at samle.

Forældreinddragelse og positive oplevelser:

Spireteamet oplever at der er en stigende grad af forældreviden omkring projektet. Ved henvendelser fra klasseteams til forældre bliver man ikke mødt med hverken undren eller modstand – og Spireteamets voksne har fået direkte henvendelser fra forældre, der gerne vil høre om muligheder.

Styrkelse af rummelighed og inklusion:

Som aktive parter i projektet vil Spireteamet hævde at vores tilstedeværelse i indskolingen styrker rummeligheden og inklusionen. . . . .

Fordi: Vi oplever at enkelte elever der tidl. måtte sendes ud af klassen nu kan rummes i højere grad

³ Det er Asferg Skole, Assentoftskolen, Blicherskolen, Fårup Skole, Hald-Kærby Skole, Munkholmskolen, Rismølleskolen, Ryttersskolen, Vorup Skole, Østervangsskolen.

Fordi: Vi øger muligheden for at afprøve andre/nye pædagogiske muligheder sideløbende med den øvrige undervisning.

Fordi: Vi øger muligheden for at lave observationer på såvel den enkelte elev som på relationer i klassen.

Fordi: Vi er så heldige at have tid til at opnå særlige relationer og dermed en særlig fortrolighed/viden om det enkelte barn.

Fordi: Vi giver det enkelte barn mulighed for et pusterum i 1 til 1 situationer.

Fordi: Vi giver den enkelte voksne mulighed for aflastning i klassen.

Fordi: Vi bidrager til en øget debat om forskellighed.

*Fordi: Vi bidrager til en øget opmærksomhed på **muligheder** frem for vanskeligheder.*

Fordi: Vi bidrager til en øget opmærksomhed omkring den anerkendende tilgang.

Rismølleskolen

Mål: vil give øget mulighed for holddeling på tværs af klasser, så eleverne oplever, at undervisningen i højere grad er særligt tilrettelagt for den enkelte, og øget samarbejde mellem lærere og pædagoger

Tegn

I forhold til holddeling i undervisningen, har elever tilkendegivet, at de har oplevet et større udbytte af undervisningen i de to årlige elevsamtaler med klasselærerne og når lærerne efter et forløb med holddelt undervisning har evalueret med eleverne. Eleverne har givet udtryk for, at de i perioder med holddeling har oplevet en undervisning, der i højere grad var tilpasset den enkelte.

I lærergruppen har der været stor forskel på, hvorvidt årgangsteamene har tilrettelagt forløb med holddeling sammen i teamet.

De øvrige skolars tilbagemeldinger fremgår af bilag 11. Erfaringerne viser, at arbejdet med læringsmiljøerne og iværksættelse af initiativer for at skabe et bedre læringsmiljø er af stor betydning dels for elevernes faglige udbytte, dels for undervisningsmiljøet og det sociale miljø.

8.2 Undervisningsmetoder

5 skoler⁴ har valgt at arbejde med undervisningsmetoder, hvor der er fokus på samspillet og elevernes indbyrdes relationer i klasserne og læringssituationen.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Fokus på læringsmiljøer og inddragelse af elever i læringsprocessen via undervisningsmetoden Cooperative Learning.
- Etablering af gode læringsmiljøer ved implementering af undervisningsmetoden LP-modellen som et pædagogisk værktøj.

Med henblik på at give indblik i, hvilken betydning udviklingsarbejdet har haft på skolerne vil der i nedenstående blive givet nogle eksempler på, hvordan enkelte skoler har arbejdet med undervisningsmetoderne LP-modellen og Cooperative Learning, samt hvilke erfaringer de har

---

⁴ Det er Gjerlev-Enslev Skole, Grønhøjsskolen, Kristrup Skole, Søndermarksskolen og Tirsdalens Skole,

gjort sig ind til nu.

Eksempler på tilbagemeldinger vedr. tegn

Kristrup Skole

Mål: vil implementere LP-modellen (Læringsmiljø og Pædagogisk analyse) som nyt pædagogisk værktøj

Tegn

Selve implementeringen af LP-modellen er gået over alt forventning. Lærerne og pædagogerne har arbejdet meget intensivt og målrettet med forløbet.

Personalet har udviklet et fælles sprog og et større indblik i hinandens arbejdsmetoder.

I LP-Teams er der opstået en fortrolighed, hvilket gør, at udbyttet af modellen, vil kunne blive optimalt.

Det er stadig for tidligt, at kunne sige noget i forhold de opstillede succeskriterier om eleverne. Dog inddrages erfaringerne fra LP møderne i koordinerings-konferencerne.

Søndermarkskolen

Mål: vil have fokus på læringsmiljø gennem indførelse af Cooperative Learning, herunder at gøre elever aktive i den fælles læreproces

Tegn

Der er tydelige tilbagemeldinger fra et flertal af lærere og pædagoger, som bruger strukturerne fra Cooperative Learning i den daglige undervisning, og eleverne er efterhånden meget fortrolige med metoden og kan håndtere den.

Cooperative Learning bliver i høj grad tænkt ind i undervisningen, med øget elevinddragelse og elevdeltagelse til følge.

CL er blevet et værktøj, som har udvidet lærernes og pædagogernes repertoire i samspillet med eleverne

De øvrige skolars tilbagemeldinger vedr. tegn fremgår af bilag 11. Indførelse af nye undervisningsmetoder, hvor der blandt andet arbejdes med strukturer og inddragelse af eleverne i læreprocessen har blandt andet ført til, at eleverne er blevet mere bevidste om deres egen læringsproces, deres relationer og samarbejdsformer med de andre elever. Flere skoler beskriver, at indførelsen af undervisningsmetoderne ligeledes har stor betydning for medarbejdernes hverdag og oplever, at de anvender metoderne dels i teamene dels i undervisningen.

8.3 Naturfag

3 skoler⁵ har valgt at arbejde med de naturfaglige fag med henblik på at styrke den naturfaglige dimension på skolerne blandt ved at skabe nye motiverende former for læring.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Fokus på de naturfaglige fag for at styrke elevernes interesse og skabe nye motiverende former for læring.
- Skabe kontinuitet i den naturvidenskabelige undervisning.

Skolerne har udover at iværksætte initiativer på skolen, etableret et tværkommunalt samarbejde og lagt en del af undervisningen uden for skolen eksempelvis ved at deltage i Naturfagsmarathon og Lego Mindstorm.

Eksempel på en tilbagemelding vedr. tegn

Hornbæk skole

Mål: vil styrke den naturfaglige dimension ved at styrke elevernes interesse og højne deres faglige niveau.

Tegn

Følgende er iværksat:

Deltagelse i tværkommunalt udviklingsforløb (bl.a. fire skoler fra Randers), der har det mål at udvikle den naturfaglige kultur på skolerne.

Fokus har ligget på:

- *Udarbejdelse og delvis afprøvning af undervisningsforløb hvor fokus har været på den naturfaglige arbejdsmetode.*
- *Fagteamet og hvordan det styrker lærernes interesse for og kendskab til faget.*
- *Studiebesøg på Danfoss Universe.*
- *Vidensdeling mellem Randers skolerne*

Vi iagttager et stort engagement bl.a. gennem mere undervisning gennemført uden for skolen.

At der på nuværende tidspunkt er udarbejdet undervisningsforløb til alle årgang på nær to.

Vi har gjort den erfaring at den tid og de resurser der medgår til afholdes af sådanne studiegrupper, er givet godt ud som fundament for den videre udvikling.

De to øvrige tilbagemeldinger fra skolerne fremgår af bilag 11. Tilbagemeldingerne viser, at det endnu er for tidligt at se nogle tegn på, hvad initiativerne har ført til, dog er der gennemført flere spændende initiativer.

---

⁵ Det er Hobrovejens Skole, Hornbæk Skole og Kristrup Skole.

8.4 IT – skoleintra

4 skoler⁶ har valgt at arbejde med IT blandt andet intranet, hvor der især er fokus på elev- og forældreintra med henblik på at styrke kommunikationen og videndelingen dels medarbejdere imellem, dels i skolesamarbejdet, dels i forhold til eleverne.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Styrke brugen af IT i alle fag
- Implementere elev- og forældreintra og udbygge skoleintra med henblik på at øge kommunikationen og styrke videndelingen.

Arbejdet med IT og intranet kan føre mere med sig både i forhold til medarbejdere og elever, hvilket kan ses i nogle af tilbagemeldingerne fra skolerne om, hvilke initiativer, der er iværksat og hvad disse har betydet.

Eksempler på tilbagemeldinger vedr. tegn fra skolerne

Assentoftskolen

Mål: vil udbygge brugen af skoleintra (elevintra og forældreintra) som videndelingssystem.

Tegn

Via en spørgeskemaundersøgelse vedr. lærernes brug af elev- og forældreintra i april 09 – 8. mdr. inde i implementeringsfasen- viser det sig

- *at 39 % bruger elevintra og at det i særlig grad er til opslag på opslagstavlen.*
- *31 % bruger forældreintra, - i særlig grad til opslag på opslagstavlen, beskedsystemet og dokumentarkivet.*
- *Udtalelser fra lærere, der bruger værktøjet er i høj grad positive. Det opleves brugbart, meningsfuldt og tidsbesparende.*

SFO:

- *-De to teams i SFO bruger intra i hverdagen. Personalet ved hvor der kan søges information.*
- *SFO personalet logger sig på dagligt på intra enten hjemme eller på job i vores Multimedie-lokale. (svar i skemaundersøgelse)*
- *Personalet læser ugeplaner, dagsordner og referater via intra. Papirudgaven mangler som omdeling i folks kassetter. Nu hentes diverse informationer via intra.*
- *I et spørgeskema omkring personalets brug af intra kunne det konstateres, at personalet kan logge sig på intra, læse og vedlægge dokumenter i en besked.*
- *Samlemapperne på intra bliver brugt som et kommunikationsredskab, der optimerer det daglige arbejde SFO personalet imellem. (projekter, udvalgsarbejder, indlæg til nyhedsavis, årsplan for SFO m.v.)*

Ekstra tegn og tiltag der opstod undervejs i SFO

Personalegruppen blev nysgerrig på, hvorledes vi kunne udbygge vores tiltag og gøre endnu mere brug af intra. Nye tanker og ideer opstod. Brugen af nogle dokumenter som "dynamiske" f.eks. vores årsplan (ligger

⁶ Det er Assentoftskolen, Bjerregrav Skole, Hobrovejens Skole og Korshøjskolen.

altid opdateret - alle kan rette i den / eller tilføje ting i kalenderen). Ligeledes er nysgerrigheden for om forældreintra kunne bruges i SFO-reci opstået. Dette er ikke et iværksat tiltag. Optimering af vores muligheder på skoleporten. Dette tiltag er under oparbejdelse.

Vi har opstillet en pc med adgang til intra i center i SFO med henblik på blandt andet en "nem" tilgang til vigtig information til personale, der koordinerer, hvem der er på de forskellige funktioner den pågældende dag. Information omkring fravær/ vikardækning vedr. SFO kan som et nyt tiltag søges her.

Bjerregrav Skole

Mål: vil styrke IT i alle skolens fag – i hele skolens kultur.

Tegn

- Vi oplever, selv fra de yngste klasser, at de har en naturlig og afslappet tilgang til brug af IT.
- Der er indkøbt og installeret små enkle netbaserede PC'er, som børnene har let ved at bruge.
- Projekt opgaven 2009 var i høj grad gennemført med brug af IT ved såvel produkt som fremlæggelse. Enkelte opgaver var på et ekstremt højt teknologisk niveau.
- Vi oplever enkelte elever med specifikke læse/skrivevanskeligheder, der virkelig har glæde af den kompensatorisk IT løsning og viser der store fremskridt.

De øvrige tilbagemeldinger vedr. tegn fra skolerne fremgår af bilag 11. De 4 skolars erfaringer viser, at en øget brug af IT-løsninger kan få stor betydning i både medarbejdernes og elevernes hverdag. Det viser ligeledes, at nye initiativer og løsninger fører til en øget interesse og til nye forbedringer i den daglige opgaveløsning både hos medarbejdere og elever.

8.5 Læsning

14⁷ skoler har valgt at arbejde med læsning med fokus på at styrke elevernes læselyst og udvikle deres læsefærdigheder.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Fokus på læsning via LUS som evalueringsværktøj.
- Læsning som en kulturfærdighed for alle børn og en integreret del af børnenes hverdag i alle fag.
- Fokus på læsning på mellemtrinnet.
- Styrke læsning i alle skolens fag og i hele skoleforløbet.
- Udvikling af elevernes læsefærdigheder/kompetencer.

Der er blevet arbejdet meget med læsning på skolerne gennem de senere år, hvilket fremgår tydeligt af skolernes tilbagemeldinger. Skolerne har arbejdet med emnet i en længere periode, hvilket betyder, at de lettere kan se tegnene på de mere langsigtede mål, og skolerne er blevet mere bevidste om gevinsten ved at sætte fokus på læsning i eksempel alle fag eller ved at

---

⁷ Det er Asferg Skole, Assentoftskolen, Bjerregrav Skole, Blicherskolen, Fårup Skole, Gjerlev-Enslev Skole, Grønhøjsskolen, Havndal skole, Hobrovejens Skole, Hornbæk skole, Korshøjsskolen, Langå Skole, Tirsdalens Skole og Vestervangsskolen.

etablere læsebånd.

Eksempler på tilbagemeldinger vedr. tegn

Blicherskolen

Mål: vil styrke elevernes læsefærdigheder og læselyst (fokus på 4. – 9.kl.), give de læsesvage mulighed for at udvikle/styrke deres læsefærdighed, og kvalificere lærernes didaktiske refleksioner indenfor undervisning og læsning.

Tegn

Eleverne i 2- 7kl. har været glade for læsebåndstimerne.

Der har løbende været samarbejde mellem teamene og læsevejlederne.
Klassernes læseudvikling er blevet fulgt tæt ved hjælp af LUS og test.

Flere elever med store læsevanskeligheder bruger IT-kompenserende programmer og "Frederiksberg konferencen". Forældrene får vejledning til at installere programmerne og hjælpe deres børn i at bruge dem derhjemme.

Vi har fået indrettet et læsehjørne på biblioteket hvor hele klassen kan samles og blive inspireret til at læse nye bøger. Der er lavet flere små læsemiljøer på biblioteket. Disse bliver også brugt af eleverne i frikvartererne.,

I klasserne er der også blevet eksperimenteret med læsemiljøet.

Faglærerne er blevet mere bevidste om deres rolle i læseundervisningen.
Dansk lærerne klarer nu overvejende selv at "luse" deres elever.

Vi kan endnu ikke se det store spring i elevernes færdigheder på mellemtrinnet, men vi ved fra vores erfaringer med en målrettet indsats i indskolingen, at det kommer ved et langt træk over år!

Vi kan se, at flere låner bøger på biblioteket og læselysten er blevet større på mellemtrinnet.

Vi kan se, hvor vigtigt det er, at der også arbejdes med faglig læsning i fagene – både elever og lærere har fået øjnene op for, at det er nødvendigt at bruge flere forskellige strategier alt efter hvad man skal bruge teksten til.

Fårup Skole

Mål: vil have fokus på læsning på mellemtrinnet for at fastholde og udvikle den læseudvikling og motivation hos eleverne, der er grundlagt i indskolingen.

Tegn

I alle tre klasser har man med glæde oplevet, at projektet har haft en mærkbar virkning. Det drejer sig om:

- De fælles fokuspunkter har været med til at målrette lærernes indsats.
- Elevernes interesse for indhold og formidling er vokset.
- Eleverne er blevet mere aktive i samtaler om litteratur.
- Progressionen i teksternes sværhedsgrad – målt i lix – er tydelig for et stort antal elever.

Samtaler om bøger påvirker elevernes boglån. F.eks. søger de bøger, de har hørt om i kammeraternes boganmeldelser.

For 4. og 5. klasse gælder, at den individuelle kontakt med lærerne har skabt glæde og større energi til læsning. Samtidig har forpligtigelsen af forældrene givet nogle gode stunder i en del hjem. Det samme er i øvrigt påvist i flere undersøgelser.

Samtaler med eleverne viser, at læsningen på mellemtrinnet har mange konkurrenter (klub, spil, idræt etc.), men at det ugentlige læseprogram med individuel respons fastholder i hvert fald et minimum af læsning.

Generelt tegner der sig et billede af, at dansklærernes indsats er afgørende for børnenes læsevaner, at forældrenes indflydelse ikke er så stor på dette alderstrin, men at et tæt samarbejde mellem dansklærer, læsevejleder og forældre kan have en overraskende stor effekt. Der, hvor de øvrige faglærere har arbejdet bevidst med læsning, vurderer man, at det har styrket faget.

Arbejdsgruppen vurderer, at læselæreren er en vigtig medspiller og kan prioriteres lige så højt som deletimer.

De øvrige tilbagemeldinger vedr. tegn fra skolerne fremgår af bilag 11. Som nævnt ovenfor arbejdes der med læsning på langt de fleste skoler, og det er et arbejde, som har været i gang på skolerne igennem de seneste år. Arbejdet med læsning må derfor siges at være velfunderet på langt de fleste skoler, og udviklingen i arbejdet med læsning har blandt andet ført til, at skolerne i højere grad er begyndt med at have fokus på læsning i alle fag, samt på de øvrige faglærers ansvar for elevernes læseudvikling i deres fag.

8.6 Sundhed og trivsel

7 skoler⁸ har valgt at arbejde med at udvikle og understøtte elevernes sundhed med særlig fokus på kost og motion samt på trivsel og psykisk arbejdsmiljø.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

- Fokus på bevægelse, herunder organisering af undervisningen.
- Et inkluderende og alsidigt læringsmiljø via fysisk aktivitet, sundhed og trivsel.
- Fokus på en anti mobbekultur på skolen.
- Fokus på en anerkendende tilgang og udvikling af et godt børne- og undervisningsmiljø.

Tilbagemeldingerne fra skolerne viser, at der virkelig sker noget, når der sættes fokus på sundhed eksempelvis kost og fysisk aktivitet, samt at der på kort tid kan iagttages nogle konkrete tegn og effekter af de iværksatte indsatser.

Eksempler på tilbagemeldinger vedr. tegn

Grønhøjsskolen

Mål: vil sætte fokus på bevægelse, herunder kropssprog og drama. Aktiv brug af kroppen, kende sine

⁸ Det er Grønhøjsskolen, Hald-Kærby Skole, Havndal Skole, Rytterskolen, Vestervangsskole, Vorup Skole og Østervangsskolen.

fysiske muligheder og begrænsninger, være bevægelsesaktive, få forståelse for kropssprogets og kostens betydning.

Tegn

Der er faktisk ingen børn, der fravælger fysisk aktivitet mere. Der er stort set altid aktivitet på "bananerne", som kræver god balance og koordination af kroppens forskellige muskelgrupper. Udendørs er der næsten altid mange børnegrupper på hængebro/Tarzanbanen, på de forskellige gyng- og balanceredskaber og i træerne – en lille beplantning, som børnene kalder "skoven"

Børnene er medbestemmende i valget af idrætslege, og denne medbestemmelse bliver flittigt brugt.

Lege som "stopdans", "ebbe og flod" leges næsten hver dag efter frugtspisning.

Alle børn er ude hver dag, hvor der leges børn/børn, børn/voksne. Pædagogerne er blevet bedre til spontant at indgå i / samle børnene i forskellige fælleslege. Det er en klar motiverende faktor, når pædagogerne er aktivt med i legene/de fysiske aktiviteter. Og næsten alle børnene er meget ivrige efter at være med til de fælleslege.

Vi har haft en del fokus på kost, det børnene og vi voksne spiser og hvornår. Vi har bl.a. talt om morgenmadens betydning for krop/hjerne/indlæring. Pædagogerne spiser ofte morgenmad med de børn, som spiser i SFO.

Vi voksne har fået afstemt vores holdning/viden omkring sund morgenmad. En pædagog har uddannet sig til sundhedsambassadør. Alle pædagogerne har været på et dagskursus om kost og kostens betydning.

Vi kan se, at det spreder sig som ringe i vandet. Eksempel: en dreng viser stolt sin plastpose med morgenmad (der er halvt havregryn og halvt puder) "Se, nu er jeg da lidt mere sund – er jeg ikke?" Hvorefter han griner og henter en tallerken. Vi har også nogle børn, som har tabt sig.

Vi har besluttet – som forsøg -, at alle børn i SFO kan få morgenmad fra 1.maj frem til august 2009, hvor vi evaluerer på ordningen.

Morgenmaden kan bestå af:

- Havregryn med drys af hakkede nødder, hakkede mandler, rosiner, frisk frugt.
- Havregrød med smør, kanel, rosiner.
- Cornflakes

I skolen ser vi:

Børnene er ude hver dag, hvor der leges fysiske lege og børnene har mulighed for at bruge deres kroppe (fodbold, løbe, hoppe, sjippe, gyng).

Samarbejdet mellem lærere og pædagoger – emneugen uge 6 var et godt eksempel på, at det er nærliggende at tilrettelægge, så der kommer mere bevægelse ind i børnenes skoledag. Emneugen var tilrettelagt som en idræts-/bevægelsesuge af pædagogerne ud fra børnenes ideer. I emneugen var aktiviteterne tilrettelagt for blandede aldersgrupper og det var muligt at indbygge forskellige sværhedsgrader – med stigende udfordring til børnenes og de voksnes fysiske formåen

Havndal Skole

Mål: vil arbejde med et inkluderende og alsidigt læringsmiljø via fysisk aktivitet, sundhed og trivsel.

Tegn

Arbejdet med skolens udearealer har givet mange elever blik for de muligheder for undervisning, som findes her. Samtidig kan vi iagttage, at de ældste elever har haft stor glæde af at skulle etablere noget (fx bålpladser og stærekasser) til gavn for de yngre.

Specielt samarbejdet med den lokale idrætsforening omkring håndbold har resulteret i en markant spillerfremgang på 15-20 nye spillere, særligt hos de yngste spillere under 10 år. Under forløbet var eleverne aktive og positive og deltog med engagement.

De yngste elever er glade for legepatruljen og der er stor tilslutning til de planlagte aktiviteter. Også de elever, som udgør legepatruljen udtrykker tilfredshed – det er let at finde nye "patruljemedlemmer" ved elevers fraflytning, og ingen elever har ønsket at forlade legepatruljen.

Skolebiblioteket er trods sin fysiske placering og beskedne størrelse velbesøgt i såvel lektioner som pauser, bl.a. er den indkøbte Nintendo Wii et trækplaster for elever i alle aldre. Ophængningen af interaktive whiteboards på skolebiblioteket fremmer denne udvikling, ligesom en ugentlig "åbent bibliotek"-lektion for mellemtrinnet er meget benyttet

Østervangsskolen

Mål: vil udvikle en anerkendende og livsberigende kommunikation med fokus på det gode sprog hos mellemtrinnet.

Tegn

Mængden af tid, der anvendes til at løse konflikter

- tiden til konfliktløsning er blevet mindre
- flere elever tør være åbne omkring sig selv

Både voksne og børn vil opleve, at sproget generelt er behagelig, humoristisk, varm og uhøjtidelig

- sproget er blevet varmere
- gode fællessamlinger

Børnenes kommunikative kompetencer styrkes

- eleverne er blevet bedre til at løse konflikter
- der er etableret venskabsklasser

De øvrige skolers tilbagemeldinger fremgår af bilag 11. Tilbagemeldinger fra skolerne viser, at det giver eleverne en mere varieret og motiverende skoledag, når der eksempelvis lægges bevægelsesaktiviteter ind i deres skoledag. Arbejdet med bevægelse og kost giver en umiddelbar synlig effekt hos eleverne i form af større motivation og trivsel, mens effekter som en forbedret kondi eller vægttab ikke indgår i tilbagemeldingerne endnu. Arbejdet med den anerkendende tilgang og relationer er svære at aflæse efter et skoleår, idet det er et arbejde, som blandt andet omhandler skolens kultur og grundlæggende værdier. Alligevel viser tilbagemeldingerne, at der med succes er iværksat flere initiativer.

8.7 Udvikling af skolen som organisation

4⁹ skoler har valgt at arbejde med at udvikle skolen som organisation. Nogle skoler har det sigte at fastholde og tiltrække eleverne i skolens distrikt ved at udvikle et godt og anderledes skoletilbud, mens andre ønsker at udbygge og forbedre de organisatoriske samarbejdsrelationer i skolen.

Skolerne har opstillet følgende målsætninger:

---

⁹ Hadsundvejens Skole, Langå Skole, Munkholmskolen og Nyvangsskolen.

- Udvikle et kreativt/musisk miljø og få genoprettet tilliden til, at skolen er et godt skoletilbud.
- Udvikle en mere helhedsorienteret indskoling og udvide samarbejdet med SFO og skoledelen.
- Udvikle organiseringen af samarbejdet i selvstyrende teams.

De skoler, som har arbejdet med at udvikle skolen som organisation, har haft nogle mere overordnede målsætninger, hvor betydning og effekter af initiativerne er af mere langsigtet karakter. Alligevel kan nogle skoler allerede konstatere positive forandringer.

Eksempel på en tilbagemelding vedr. tegn

Hadsundvejens Skole

Mål: vil iværksætte en organisatorisk og pædagogisk forandringsproces på skolen med henblik på at udvikle et kreativt/musisk miljø i samarbejde med Randers Musikskole.

Tegn

Erfaringerne fra de eksemplariske undervisningsforløb viser skolen fordele i at vægte det musiske og kreative. Der er fordele for såvel elever som lærere. Lærerne fremhæver teamsamarbejdets fordele, og fremhæver at den faglige undervisning sagtens kan have en musisk, kreativ vægtning uden at fagfaglige mål ikke nås – tværtimod. Undervisningsforløbene tegner hver deres billede på en kreativ, musisk vægtning i fag og på tværs af fag, hvor den kreative, musiske dimension opleves som en styrke.

Lærersamarbejdet og samværs-kulturen opleves som vigtige elementer. Børns medbestemmelse i enkeltstående arrangementer, i valg af delemne eller i en medproducerende elevrolle er en bevægelse fra traditionelt modtagende til aktiv og produktiv forståelse i læreprocesser. Dette er især til stede i 7.årgangs dramaværksteder. De forskellige former for musisk, kreativ vægtning i undervisningen i forløbene viser alle formerne ved praktisk, musisk og kreativ virksomhed: oplevelse, færdighed udtryk og kommunikation.

Succeskriterierne er positive, bekræftende fortællinger om en kreativ, musisk vægtning i den daglige undervisning på Hadsundvejens Skole.

Eleverne har givet positive tilbagemeldinger til lærerne og samme er opnået fra forældre.

Desuden har tilflyttere til kommunen, som har valgt skolen, begrundet valget i skolens profil – bl.a. ud fra skolens hjemmeside, hvor der løbende har været skrevet om undervisningsaktiviteterne. Endvidere har andre valgt skolen via andre forældres anbefalinger.

Lærernes teamsamarbejde giver mulighed for at udnytte hinandens ressourcer, så den enkeltes kompetencer bliver brugt.

Eleverne oplever motivation og faglig læring. Eleverne oplever vægtningen af det kreative, musiske som positivt.

Ved at arbejde med skolens musisk, kreative vægtning i fagene og på tværs af fag og klasser har lærerne erfaret, at varierende undervisningsformer og den musiske dimension giver et højere fagligt udbytte og højner elevernes motivation.

Dette er konstateret gennem evalueringer i klassen og på hold samt i lærernes observationer samt interviews.

De øvrige skolers tilbagemeldinger vedr. tegn fremgår af bilag 11. Udvikling af skolen som organisation er, som det fremgår af tilbagemeldingerne, en længerevarende proces, specielt når hensigten er at fastholde og tiltrække distriktets elever. Dette er en proces, der strækker sig over en længere årrække, og som kræver mange forskelligartede initiativer så som pædagogiske forandringsprocesser, arbejdet med at udbrede den gode historie m.v. Arbejdet med samarbejdsrelationer på tværs i skolen er en proces, som løbende bør være i fokus, og i denne sammenhæng, hvor det omhandler indskolingen, vil dette understøtte planlægningen og implementeringen af den nye indskolingsmodel.

8.8 Familieskole/familieklasse

Oust Mølleskolen og Nørrevangsskolen har arbejdet med at inddrage forældrene i elevernes skoledag enten i form af etablering af en familieklasse eller i form af en familieskole. Hensigten med at inddrage forældrene i elevernes skoledag er at forbedre relationerne mellem elever, forældre og skole, eksempelvis således eleverne efter en periode i familieklassen bliver bedre til at gå i skole og kommer til at fungere bedst muligt i den almindelige undervisning.

Tilbagemeldingerne fra de 2 skoler viser, at familieklasserne stadigvæk er i opstartsperioden, men at der allerede nu kan konstateres positive erfaringer og tilbagemeldinger blandt andet fra forældrene.

Oust Mølleskolen

***Mål:** vil iværksætte et forsøg med etablering af en familieklasse med udgangspunkt i Marlborough-metoden.*

Tegn

Succeskriterierne for udviklingsmålet vedrørende familieskole vurderes på nedennævnte punkter til at være opfyldt dog med en overskridelse af tidsfristen. Det manifesterer sig således:

- *Der er fyldt op med 8 elever og deres forældre*
- *der er en mindre venteliste på 3-4 familier*
- *det første 12 ugers forløb nærmer sig sin afslutning med næsten udelukkende positive tilkendegivelser fra forældre og skoler*
- *dagligdagen med mål, evaluering mm. ud fra Marlborough-metoden fungerer til alles tilfredshed*
- *der er gennemgående god opbakning fra "hjemskolerne"*
- *der er en løbende metode- og modeludvikling*
- *der er en god politisk opbakning til familieskoletanken*

Nørrevangsskolen

***Mål:** vil etablere en familieklasse, således eleven kan rummes og fungere bedst muligt i den almindelige undervisning.*

Tegn:

- Vi har uddannet en lærer samt 8 pædagoger fra fritidshjemmene på kursus i marlborough metoden.
- De fysiske rammer er to rum således at der er muligheder for at trække sig lidt tilbage i samtaler hvis det skulle vise sig nødvendigt.
- Der har været afholdt pædagogisk dag med deltagelse af lærere fritidshjem og socialforvaltning, PPR.
- Familieklassen blev introduceret på samtlige forældremøder i efteråret. Der er udarbejdet en folder der beskriver arbejdet.
- Opstart i oktober måned med 6 elever og forældre. Der er rullende optag og normalt 8 – 10 elever ad gangen i familieklassen. De første elever var færdige midt i februar.
- Opfattelsen af familieklasseopholdet er at det er godt. Godt for barnet der føler sig i centrum. Den bedømmelse af de opstillede mål som eleven får efter hver lektion og måske frikvarter og måske også på fritidshjemmet, bliver opfattet positivt og som noget at sigte imod at forbedre for den enkelte elev.

Citat fra evalueringssamtale ”I stedet for at arbejdet med det enkelte barn bliver opfattet som et modsætningsforhold, bliver det afløst af opfattelsen af en fælles opgave for forældre og skole at forbedre skolegangen for det enkelte barn.

Tilbagemeldingerne fra skolerne viser, at etablering af familieklasse og familieskole er kommet godt fra start. Der er anvendt mange ressourcer på at uddanne personale, gennemføre tværfaglige møder og konferencer. Allerede nu kan det konstateres, at skolernes oplevelse med arbejdet i høj grad understøtter intentionerne i den overordnede børn og ungepolitik om en høj grad af forældreinddragelse og understøtte inklusion, således eleverne i vid udstrækning kan være i deres nærmiljø.

8.9 Samlet vurdering

Skolernes udviklingsmål tager som tidligere nævnt udgangspunkt i den overordnede børn og unge politikken og i helhedsplanen for skolerne i Randers Kommune.

Hensigten er at holde tilbagemeldingerne fra skolerne op imod intentionerne og målsætningerne i hvert af de 4 temaer i den overordnede børn og ungepolitik, samt intentionerne i helhedsplanen, der omhandler læringsmiljøer, læsning, IT og digitale kompetencer, samarbejde mellem lærere og elever i indskolingen og skolens organisation.

I evalueringen af de pædagogiske processer i kvalitetsrapporten er der lagt vægt på de tegn og erfaringer, som skolerne har gjort sig ind til nu. Dette betyder, at de andre spørgsmål og indikatorer i midtvejsevalueringen ikke fremgår af kvalitetsrapporten, de vil i stedet blive anvendt i forbindelse med kvalitetssamtalerne.

Relationer

10 skoler har valgt at arbejde med læringsmiljøer, hvor elevernes relationer, læring og sociale kompetencer understøttes via holddeling, AKT (adfærd, kontakt og trivsel)-arbejde, samt ved at skabe nye og mere eksperimenterende læringsmiljøer og børnemiljøer. Tilbagemeldinger fra skolerne om, hvilke tegn de ser på udviklingen, viser, at initiativer for at skabe nye læringsmiljøer er af stor betydning og blandt andet medvirker til, at flere elever oplever at få et større fagligt udbytte af undervisningen og en bedre skoledag.

5 skoler har valgt at arbejde med undervisningsmetoder herunder Cooperative Learning og LP-modellen. Arbejdet med de nye undervisningsmetoder har blandt andet ført til, at elevernes indbyrdes relationer er blevet forbedret, eksempelvis understøtter metoderne, at eleverne bliver bedre til at samarbejde og hjælpe hinanden, samt at de får en bedre forståelse for hinanden og hinandens kompetencer.

Læring

3 skoler har valgt at sætte fokus på den naturfaglige dimension, hvor der arbejdes med at gøre naturfagene mere attraktive og eksperimenterende, således eleverne i højere grad finder de naturfaglige fag interessante og vælger dem i det videre skoleforløb. Der er iværksat mange forskellige forsøg og indsatser, men det er endnu for tidligt at sige, hvad det betyder for elevernes interesse for fagene.

Læsning er det emne, som flest skoler (14) har som deres udviklingsmål, der i vid udstrækning handler om at etablere læsebånd, arbejde med læseudviklingssystemet (LUS) og arbejde med læsning i alle fag. Læsning må siges at være velfunderet på skolerne, idet langt de fleste skoler har arbejdet med læsning og med at udvikle læsestrategier igennem de senere år. Erfaringerne fra skolerne viser, at både elever med læsevanskeligheder og eleverne generelt er blevet bedre læsere, og skolerne er meget opmærksomme på, dels hvordan de eksempelvis med IT-løsninger kan understøtte elever med læsevanskeligheder, dels hvordan de ved indretning og udvikling af skolebiblioteket kan styrke elevernes læselyst. Endvidere er der på skolerne, i takt med at de har arbejdet med læsning, kommet meget fokus på læsning i alle fag og faglærernes rolle og betydning i forhold til læseundervisningen. Trods skolernes flerårige fokus og indsats vedrørende læsning kan det konstateres, at det kommunale karaktergennemsnit for læsning befinder sig under landsgennemsnittet jf. figur 5.

Sundhed, kost og motion

Sundhed og elevernes trivsel hænger ofte sammen. 7 skoler har valgt at sætte fokus på elevernes sundhed og trivsel, nogle har valgt at lægge vægt på kost og motion, mens andre har lagt vægt på det psykiske miljø. Der er ingen tvivl om, at ved at indlægge bevægelsesaktiviteter i undervisning og styrke bevægelseslege i frikvartererne, eksempelvis ved at indføre legepatruljer, øges elevernes trivsel og lyst til at bevæge sig. Skolerne har gjort sig mange gode erfaringer, der med fordel kan anvendes i forbindelse med planlægningen af den nye indskolingsordning, hvor blandt andet fysiske aktiviteter skal indlægges i skoledagen.

Helhedsplanen

I helhedsplanen er der et emne, der omhandler skolens organisation, og der er 3 skoler, der har valgt at arbejde med at udvikle skolen som organisation, det er specielt indskolingen og samarbejdsrelationer, der er i fokus. Derudover er der 2 skoler, som ønsker at tiltrække og fastholde distriktets elever enten ved at fremstå som et godt skoletilbud eller ved at udvikle skolen til at være kreativ og musisk. Udvikling af skolen som organisation er meget rettet mod skolens interne processer, og det kan sjældent måles efter et skoleår. Dog er det vigtigt, at skolen løbende udvikler sig organisatorisk, således den kan imødekomme de behov og krav, der stilles til den såvel eksternt som internt i organisationen.

Et andet emne i helhedsplanen er IT og digitalisering, der især omhandler kommunikation og elevernes IT-kompetencer. 4 skoler har valgt at arbejde med elev- og forældreintra, og alle 4 skoler har rigtig gode erfaringer med etablering og udbredelse af intranet. Elever, forældre og personale oplever nye muligheder og øget kommunikation ved brug af intranettet. IT og intranet er et område, som også politisk prioriteres højt eksempel ved vedtagelse af IT-strategien.

Børn med særlige behov

Nørrevangsskolen og Oust Mølleskolen har kørt forsøg med familieklasser efter Marlborough-metoden, og erfaringerne ind til nu er rimelige gode. Der er opbakning til familieklasserne både fra forældre og medarbejdere, og skolerne har fået positive tilbagemeldinger fra de forældre, som har været med i et forløb. Hensigten med familieklasserne er i tråd med de politiske målsætninger om, at barnet eller den unge skal blive i nærmiljøet og understøttes med udgangspunkt i barnets/den unges og familiens ressourcer.

Både Oust Mølleskolen og Firkløverskolen har udviklingsmål, der omhandler at udbrede deres

helt specielle kompetencer, eksempelvis en høj grad af forældreinddragelse og kompetencer i forhold til ADHD og beslægtede vanskeligheder, til de øvrige skoler i Randers Kommune. Dette er kun sket i et begrænset omfang, og dette vil med fordel kunne udbredes i videre udstrækning til de øvrige skoler i forhold til at understøtte deres arbejde med inklusion og med at fastholde eleverne i nærmiljøet.

8.10 Anbefalinger til den videre proces

På baggrund af skolernes midtvejsevalueringer, de eksisterende udviklingsmål og med udgangspunkt i de politiske målsætninger og indsatser på skoleområdet vil Børn og Skole komme med anbefalinger dels til næste års kvalitetsrapport, dels til rammen for den videre aftalestyring, hvor der skal indgås nye aftaler mellem byrådet og skolerne gældende for 1. august 2010.

Kvalitetsrapporten for skoleåret 2009/10

Det anbefales, at IT indgår som et emne i næste års kvalitetsrapport, hvor det eksempelvis undersøges nærmere:

- I hvor høj grad skolerne anvender elev-, lærer- og forældreintra til kommunikation dels i skolehjemsarbejdet dels i de øvrige samarbejdsrelationer?
- I hvilken udstrækning eleverne anvender computere i undervisningen?
- I hvor stort omfang der undervises på interaktive whiteboards?

Aftalestyring

I forbindelse med udformningen af de kommende aftaler med byrådet anbefales det, at skolerne ud fra interessefællesskaber udarbejder deres aftaler inden for nedenstående emner. Dette vil blandt andet give en "synergieffekt" og understøtte videndelingen skolerne imellem.

Emner:

- Tværfagligt samarbejde – f.eks. bevare børn med særlige behov i nærmiljøet
- Læringsmiljøer og undervisningsmetoder
- Sundhed
- De naturfaglige fag

Da midtvejsevalueringerne er meget omfattende og af forskellige karakterer, anbefales det, at der arbejdes videre med udvikling af konceptet, således at tilbagemeldingerne fra skolerne på sigt vil blive ensartet. Det anbefales ligeledes, at skolerne i skoleåret 2009/10 anvender teamnotatet for at sikre en videnindsamling fra praksis i teamene og en højere grad af dokumentation i forhold til udviklingsarbejdets resultater.

9. Konklusion

I første del af kvalitetsrapporten præsenteres skolernes rammebetingelser og resultater, hvilket belyser, hvilke rammer skolerne agerer under, samt hvordan skolerne anvender det decentrale råderum i forhold til bestemte parametre eksempelvis skolernes årlige skemalagte undervisningstimer. I anden del af kvalitetsrapporten præsenteres udviklingen og resultaterne af de pædagogiske læreprocesser på skolerne med afsæt i skolernes midtvejsevalueringer. På denne baggrund tegner kvalitetsrapporten et samlet billede af Randers Kommunes skolevæsen.

Med afsæt i den samlede kvalitetsrapport fremhæves i nedenstående centrale elementer fra kvalitetsrapporten, der dels signalerer en positiv udvikling på udvalgte området, dels elementer der bør have et øget fokus i det igangværende skoleår samt anbefalinger i forbindelse med, at skolerne skal indgå nye 2 årige aftaler med byrådet. På baggrund af den samlede konklusion opstilles der afslutningsvis centrale temaer for indeværende års kvalitetssamtaler. Temaerne vil være gennemgående for samtlige kvalitetssamtaler.

Første del af kvalitetsrapporten

På baggrund af de indsamlede data, beskrivelserne og analyserne i kvalitetsrapportens første del, skal følgende forhold vedrørende rammebetingelser og resultater fremhæves.

- **Elevfravær**

En væsentlig andel af skolerne har et samlet fravær pr. elev på under 10 dage (17 skoler), der er dog enkelte skoler, der har et bemærkelsesværdigt højt elevfravær (over 12 dage pr. elev). I hovedreglen er fraværet kendetegnet ved sygdom og fravær med skoleleders accept. Igen i år kan det konstateres, at elevfraværet i 10. klasse er højt, og fraværet kan i hovedreglen henføres til sygdom og ulovligt fravær. Der vurderes, at der skal iværksættes en særlig indsats med henblik på at nedbringe fraværet på skoler med et bemærkelsesværdigt højt elevfravær samt for 10.klasserne generelt.

- **Planlagte undervisningstimer**

I dette års kvalitetsrapport kan det konstateres, at kommunegennemsnittet for de planlagte undervisningstimer befinder sig under det vejledende timetal, der er meldt ud fra Undervisningsministeriet. I den sammenhæng befinder 12 af skolerne sig under det vejledende timetal. Dette til trods for at den enkelte skole, uafhængigt af elevtallet, tildeles ressourcer til

udmøntningen af det vejledende timetal. Skolerne kan imidlertid foretage forskellige prioriteringer inden for de udmeldte ressourcer, eksempelvis kan brugen og prioriteringen af holddeling være én af forklaringerne på, at et flertal af skolerne befinder sig under det vejledende timetal. For de skoler der befinder sig under det vejledende timetal, er der behov for en drøftelse af skolens tilrettelæggelse og prioritering i forhold til de årlige planlagte klokketimer.

- **Linjefagsdækning**

Linjefagsdækning var et af temaerne for sidste års kvalitetssamtaler, og kommunens målsætning er, at linjefagsdækningen kommer til at ligge omkring 100 % i fagene dansk, engelsk, matematik, tysk og fysisk/kemi. I år kan det konstateres, at der er sket en stigning i linjefagsdækningen i samtlige ovennævnte fag (linjefagsdækningen varierer mellem 91 % og 100 %). Sammenlignet med sidste år kan der generelt konstateres en stigning i linjefagsdækningen, og i særdeleshed er der sket en markant forbedring af linjefagsdækningen i tysk, historie og natur/teknik. I faget kristendom kan der dog konstateres en markant nedgang i linjefagsdækningen. På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i år ikke er behov for en særlig indsats med henblik på at højne linjefagsdækningen.

- **Personalets sygefravær**

Personalets gennemsnitlige sygefravær er i år på 4,5 %, hvormed der er sket et fald i personalets sygefravær sammenlignet med sidste års kvalitetsrapport. Herunder kan det konstateres, at der er sket en nedgang i antallet af skoler, hvor sygefraværet er klassificeret som kritisk, samt antallet af skoler, hvor sygefraværsprocenten er alarmerende. Det vurderes, at kommunens fælles sygefraværprojekter, der støtter skolerne i deres indsats om at nedbringe sygefraværet, har haft en positiv effekt på personalets fraværprocent.

Anden del af kvalitetsrapporten

I anden del af kvalitetsrapporten, der redegør for udviklingen og kvaliteten af de pædagogiske processer på skolerne, er skolernes tilbagemeldinger sammenholdt med intentionerne og målsætninger i hvert af de 4 temaer i den overordnede børn og ungepolitik, samt intentionerne i helhedsplanen. På denne baggrund er der flere forhold, der bør fremhæves:

- **Relationer**

En del skoler er i gang med relationsarbejdet blandt andet ved at arbejde med udvikling af læringsmiljøer, hvor elevernes relationer, læring og sociale kompetencer understøttes via

holddeling og AKT (adfærd, kontakt og trivsel)-arbejde. Flere skoler arbejder med relationer ved at indføre nye undervisningsmetoder som LP-modellen og Cooperative Learning, som blandt andet understøtter elevernes samarbejdsrelationer og samspil.

- **Læring**

De fleste skoler har fokus på læsning, og arbejdet med læseudvikling må siges at være velfunderet på skolerne, eksempelvis viser erfaringerne fra skolerne, at både elever med læsevanskeligheder og eleverne generelt er blevet bedre læsere. Skolerne er meget opmærksomme på, hvordan de eksempelvis med IT-løsninger kan understøtte elever med læsevanskeligheder. Trods skolerne flerårige fokus og indsats vedr. læsning må det dog konstateres, at det kommunale karaktergennemsnit for læsning befinder sig under landsgennemsnittet.

Enkelte skoler har et særligt fokus på de naturfaglige fag, hvor målet er at gøre fagene mere attraktive for eleverne og derigennem styrke deres interesse for fagene. De skoler der har arbejdet med at udvikle naturfagene har bl.a. via. deltagelse i naturfaglige projekter som Naturfagsmarathon indhentet gode erfaringer, der kan inspirere andre skoler til en øget indsats i forhold til de naturfaglige fag.

- **Sundhed, kost og motion**

Skolerne har erfaret, at de ved at indlægge bevægelsesaktiviteter i undervisningen og styrke bevægelseslege i frikvartererne, eksempelvis ved at indføre legepatruljer, kan øge elevernes trivsel og lyst til at bevæge sig. Erfaringerne kan bl.a. anvendes i forbindelse med den nye indskolingsordning, hvor fysiske aktiviteter skal være en integreret del af skoledagen.

- **Børn med særlige behov**

Et par skoler har kørt forsøg med familieklasser efter Marlborough-metoden bl.a. med henblik på at understøtte de politiske målsætninger om, at barnet eller den unge kan forblive i nærmiljøet. Der er opbakning til familieklasserne både fra forældre og medarbejdere, og skolerne har fået positive tilbagemeldinger fra de forældre, som har været med i et forløb.

2 specialskoler ønsker at udbrede deres helt specielle kompetencer, eksempelvis en høj grad af forældreinddragelse og kompetencer i forhold til ADHD og inden for autismspektret, til de øvrige skoler i Randers Kommune bl.a. med henblik på at øge inklusionen af elever i nærmiljøet. Dette

er kun sket i et begrænset omfang, hvormed konceptet fortsat kan udvikles.

- **Helhedsplanen**

Enkelte skoler har fokus på at udvikle skolen som organisation, herunder med fokus på indskolingen og samarbejdsrelationer. Erfaringerne kan med fordel inddrages i implementeringen af den nye indskolingsmodel, hvormed videndeling er et centralt element.

At tiltrække og fastholde eleverne i skolens distrikt eksempelvis ved at gennemføre pædagogiske forandringsprocesser er en opgave, der kræver tid, og hvor effekterne først viser sig senere. Trods dette kan der allerede nu konstateres positive forandringer for elever og medarbejdere.

For de skoler, der arbejder med at udbygge og udbrede skolens intranet og elevernes IT-kompetencer, viser resultaterne, at bl.a. nye initiativer og løsninger inden for IT fører til en øget interesse og til nye forbedringer i den daglige opgaveløsning både hos medarbejdere og hos elever. Det anbefales, at IT og digitalisering bliver et tema i næste års kvalitetsrapport, hvor skolernes IT-løsninger og deres betydning i hverdagen for elever og medarbejdere kortlægges.

Anbefalinger til den videre proces

På baggrund af ovenstående betragtninger, samt bl.a. den store IT-investering på skoleområdet, har Børn og Skole valgt at komme med anbefalinger dels til næste års kvalitetsrapport, dels til rammen for den videre aftalestyring, hvor der skal indgås nye aftaler mellem byrådet og skolerne gældende for 1. august 2010.

Kvalitetsrapporten for skoleåret 2009/10

Det anbefales, at IT indgår som et emne i næste års kvalitetsrapport, hvor det eksempelvis undersøges nærmere:

- I hvor høj grad skolerne anvender elev-, lærer- og forældreintra til kommunikation dels i skolehjemsarbejdet, dels i de øvrige samarbejdsrelationer?
- I hvilken udstrækning eleverne anvender computere i undervisningen?
- I hvor stort omfang der undervises ved hjælp af interaktive whiteboards?

Aftalestyring

I forbindelse med udformningen af de kommende aftaler med byrådet anbefales det, at skolerne

ud fra interessefællesskaber udarbejder deres aftaler inden for nedenstående emner. Dette vil blandt andet give en "synergieffekt" og understøtte videndelingen skolerne imellem.

Emner:

- Tværfagligt samarbejde – f.eks. fastholde børn med særlige behov i nærmiljøet
- Læringsmiljøer og undervisningsmetoder
- Sundhed
- De naturfaglige fag

Da midtvejsevalueringerne er meget omfattende og af forskellige karakterer, anbefales det, at der arbejdes videre med udvikling af konceptet, således at tilbagemeldingerne fra skolerne på sigt vil blive ensartet.

Det anbefales ligeledes, at skolerne i skoleåret 2009/10 anvender teamnotatet for at sikre en videnindsamling fra praksis i teamene og en højere grad af dokumentation i forhold til udviklingsarbejdets resultater.

Temaer til kvalitetssamtaler

På baggrund af kvalitetsrapporten afvikles der, ligesom de foregående år, kvalitetssamtaler med de enkelte skoler, dels på baggrund af den samlede rapport, dels på baggrund af skolernes individuelle rapporter. De gennemgående temaer for samtalerne er følgende:

- Skolernes fokus og indsats vedrørende elevfravær, herunder fravær med skoleleders accept.
- Skolernes prioritering i forhold til de årlige planlagte undervisningstimer.
- Skolernes midtvejsevaluering med fokus på anvendelse af skabelonen og på indsamling af viden fra praksis.
- Skolens midtvejsevaluering med fokus på den organisatoriske læring dvs. hvad har skolen lært.
- Skolernes midtvejsevaluering med fokus på elevernes udbytte.

10. Bilag

Bilag 1: Antal normalklasseelever fordelt på klassetrin og skole

	0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl.	I alt
Asferg Skole	14	25	32	25	28	27	26	-	-	-	-	177
Assentoft Skole	74	86	76	79	71	76	74	62	42	46	-	686
Bjerregrav Skole	36	35	26	19	25	26	37	28	33	11	-	276
Blicherskolen	48	41	52	51	53	47	53	70	33	33	-	481
Fårup Skole	19	25	20	19	22	27	19	24	40	32	-	247
Gjerlev-Enslev Skole	15	17	17	18	16	25	12	16	0	0	-	136
Grønhøjskolen	24	19	31	43	35	44	27	33	37	34	-	327
Hadsundvejens Skole	13	16	13	16	17	21	19	30	17	24	-	186
Hald- Kærby Skole	10	9	11	15	17	15	13	7	0	0	-	97
Havndal Skole	25	12	22	22	13	29	31	26	19	18	-	217
Hobrovejens Skole	43	42	44	43	36	45	38	56	46	31	-	424
Hornbæk Skole	53	62	52	68	58	52	60	61	46	38	-	550
Korshøjskolen	40	40	38	36	34	48	46	42	49	55	18	446
Kristrup Skole	44	52	67	72	62	63	65	61	49	60	-	595
Langå Skole	52	62	57	56	53	47	44	42	47	50	15	525
Munkholmskolen	39	34	32	42	32	24	32	26	15	31	-	307
Nyvangsskolen	33	24	37	22	29	33	38	43	26	38	-	323
Nørrevangsskolen	34	30	43	34	21	30	32	26	29	20	195	494
Rismølleskolen	43	46	44	43	39	49	48	37	45	17	-	411
Rytterskolen	51	47	45	50	58	47	63	50	42	43	-	496
Søndermarksskolen	54	49	51	48	49	49	55	69	38	42	-	504
Tirsdalens Skole	40	48	37	47	35	39	39	38	37	35	-	395
Vestervangsskolen	58	59	57	56	39	56	47	33	40	37	-	482
Vorup Skole	47	38	56	57	47	49	47	45	33	36	-	455
Østervangsskolen	51	54	44	33	42	45	38	41	49	43	-	440
I alt	960	972	1004	1014	931	1013	1003	966	812	774	228	9677

Bilag 2: Antal spor fordelt på klassetrin og skole

	0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl.	Klasser i alt
Asferg Skole	1	1	2	1	2	1	1	0	0	0	0	9
Assentoft Skole	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2	3	30
Bjerregrav Skole	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	14
Blicherskolen	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	21
Fårup Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	12
Gjerlev-Enslev Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	8
Grønhøjskolen	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Hadsundvejens Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	11
Hald- Kærby Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	8
Havndal Skole	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	13
Hobrovvejens Skole	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	21
Hornbæk Skole	2	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2	26
Korshøjskolen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	22
Kristrup Skole	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
Langå Skole	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	25
Munkholmskolen	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	17
Nyvangsskolen	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	18
Nørrevangsskolen	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	26
Rismøleskolen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Rytterskolen	2	2	2	2	2	3	2	3	2	3	2	23
Søndermarkskolen	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	23
Tirsdalens Skole	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Vestervangsskolen	3	3	3	2	2	2	3	2	2	2	2	24
Vorup Skole	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	22
Østervangsskolen	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	21
I alt	46	48	49	47	47	46	50	49	44	44	10	480

Bilag 3: Gennemsnitligt antal børn i normalklasser fordelt på klassetrin og skole

	0. kl.	1. kl	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl.	I alt
Asferg Skole	14,0	25,0	16,0	25,0	14,0	27,0	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,7
Assentoft Skole	24,7	21,5	25,3	26,3	23,7	25,3	24,7	20,7	21,0	15,3	0,0	22,9
Bjerregrav Skole	18,0	17,5	26,0	19,0	25,0	26,0	18,5	28,0	16,5	11,0	0,0	19,7
Blicherskolen	24,0	20,5	26,0	25,5	26,5	23,5	26,5	23,3	16,5	16,5	0,0	22,9
Fårup Skole	19,0	25,0	20,0	19,0	22,0	27,0	19,0	24,0	20,0	16,0	0,0	20,6
Gjerlev-Enslev Skole	15,0	17,0	17,0	18,0	16,0	25,0	12,0	16,0	0,0	0,0	0,0	17,0
Grønhøjskolen	24,0	19,0	15,5	21,5	17,5	22,0	13,5	16,5	18,5	17,0	0,0	18,2
Hadsundvejens Skole	13,0	16,0	13,0	16,0	17,0	21,0	19,0	15,0	17,0	24,0	0,0	16,9
Hald- Kærby Skole	10,0	9,0	11,0	15,0	17,0	15,0	13,0	7,0	0,0	0,0	0,0	12,1
Havndal Skole	25,0	12,0	22,0	22,0	13,0	14,5	15,5	13,0	19,0	18,0	0,0	16,7
Hobrovøjens Skole	21,5	21,0	22,0	21,5	18,0	22,5	19,0	18,7	23,0	15,5	0,0	20,2
Hornbæk Skole	26,5	20,7	26,0	22,7	19,3	26,0	20,0	20,3	15,3	19,0	0,0	21,2
Korshøjskolen	20,0	20,0	19,0	18,0	17,0	24,0	23,0	21,0	24,5	18,3	18,0	20,3
Kristrup Skole	22,0	26,0	22,3	24,0	20,7	21,0	21,7	20,3	16,3	20,0	0,0	21,3
Langå Skole	26,0	20,7	19,0	18,7	26,5	23,5	22,0	21,0	23,5	16,7	15,0	21,0
Munkholmskolen	19,5	17,0	16,0	21,0	16,0	24,0	16,0	26,0	15,0	15,5	0,0	18,1
Nyvangsskolen	16,5	24,0	18,5	22,0	14,5	16,5	19,0	21,5	13,0	19,0	0,0	17,9
Nørrevangsskolen	17,0	15,0	21,5	17,0	21,0	15,0	16,0	13,0	14,5	20,0	24,4	19,0
Rismøleskolen	21,5	23,0	22,0	21,5	19,5	24,5	24,0	18,5	22,5	8,5	0,0	20,6
Rytterskolen	25,5	23,5	22,5	25,0	19,3	23,5	21,0	25,0	14,0	21,5	0,0	21,6
Søndermarksskolen	18,0	24,5	25,5	24,0	24,5	24,5	18,3	23,0	19,0	21,0	0,0	21,9
Tirsdalens Skole	20,0	24,0	18,5	23,5	17,5	19,5	19,5	19,0	18,5	17,5	0,0	19,8
Vestervangsskolen	19,3	19,7	19,0	28,0	19,5	18,7	23,5	16,5	20,0	18,5	0,0	20,1
Vorup Skole	23,5	19,0	18,7	19,0	23,5	24,5	23,5	22,5	16,5	18,0	0,0	20,7
Østervangsskolen	25,5	18,0	22,0	16,5	21,0	22,5	19,0	20,5	24,5	21,5	0,0	21,0
Kommunegennemsnit	20,9	20,3	20,5	21,6	19,8	22,0	20,1	19,7	18,5	17,6	22,8	20,2

Bilag 4: Antal årsværk, antal elever pr. lærerårsværk, planlagte undervisningstimer pr. skole

	Antal årsværk	Antal elever pr. lærerårsværk	Planlagte undervisningstimer 1-9. klasse	Andel af lærernes tid, der anvendes til undervisning
Asferg Skole	15,7	11,3	-	42%
Assentoft Skole	53,1	12,9	7710	39%
Bjerregrav Skole	23,4	11,8	7860	40%
Blicherskolen	36,3	13,2	7890	40%
Fårup Skole	22,5	11,0	7860	39%
Gjerlev-Enslev Skole	13,4	10,2	-	45%
Grønhøjsskolen	29,2	11,2	7508	40%
Hadsundvejens Skole	15,3	12,2	7440	40%
Hald- Kærby Skole	10,5	9,2	-	41%
Havndal Skole	19,2	11,3	7260	39%
Hobrovejens Skole	31,7	13,4	7320	39%
Hornbæk Skole	44,5	12,3	7290	44%
Korshøjsskolen	36,0	12,4	7470	44%
Kristrup Skole	41,1	14,5	7380	44%
Langå Skole	42,3	12,4	7290	40%
Munkholmskolen	23,3	13,2	7440	42%
Nyvangsskolen	29,5	11,0	7110	39%
Nørrevangsskolen	40,3	12,3	6990	39%
Rismølleskolen	30,7	13,4	7320	40%
Rytterskolen	34,6	14,3	7440	40%
Søndermarksskolen	38,4	13,1	7680	46%
Tirsdalens Skole	28,6	13,8	7320	40%
Vestervangsskolen	36,5	13,2	7260	40%
Vorup Skole	35,4	12,8	7230	40%
Østervangsskolen	34,0	12,9	7350	44%
Kommunegennemsnit	30,6	12,6	7428	41%

Bilag 5: Elevfravær

Sygdom og fravær for 0-9. klasse i perioden 01.08.2008- 31.07.2009 opgjort i antal dage

	Elever i alt	Sygdom i alt	Sygdom pr. elev	Ulovligt fravær i alt	Ulovligt fravær pr. elev	Lovligt fravær i alt	Lovligt fravær pr. elev	Samlet fravær pr. elev
Asferg Skole	203	1.047	5,2	0	0,0	336	1,7	6,9
Assentoftskolen	695	3.941	5,7	59	0,1	1.534	2,2	8,0
Bjerregrav Skole	283	1.021	3,6	69	0,2	505	1,8	5,6
Blicherskolen	523	2.675	5,1	173	0,3	1.317	2,5	7,9
Firkløverskolen	-	-	-	-	-	-	-	-
Fårup Skole	268	747	2,8	34	0,1	293	1,1	4,0
Gjerlev-Enslev Skole	148	739	5,0	40	0,3	305	2,1	7,4
Grønhøjskolen	353	2.607	7,4	380	1,1	798	2,3	10,8
Hadsundvejens Skole	182	1.268	7,0	807	4,4	322	1,8	13,2
Hald- Kærby Skole	104	738	7,1	0	0,0	73	0,7	7,8
Havndal Skole	226	1.348	6,0	271	1,2	494	2,2	9,4
Hobrovejens Skole	438	3.913	8,9	264	0,6	862	2,8	12,3
Hornbæk Skole	570	2.306	4,0	369	0,6	1.411	2,5	7,1
Korshøjskolen	484	3.606	7,5	491	1,0	1.249	2,6	11,1
Kristrup Skole	598	3.450	5,8	445	0,7	1.025	1,7	8,2
Langå Skole	567	4.510	8,0	736	1,3	2.108	3,7	13,0
Munkholmskolen	315	1.867	5,9	9	0,0	599	1,9	7,8
Nyvangsskolen	359	3.348	9,3	506	1,4	720	2,0	12,7
Nørrevangsskolen	300	3.485	11,6	1.028	3,4	574	1,9	16,9
Oust Mølleskolen	53	151	2,8	109	2,1	141	2,7	7,6
Rismølleskolen	411	2.758	6,7	333	0,8	1.250	3,0	10,5
Rytterskolen	497	2.753	5,5	63	0,1	962	1,9	7,5
Søndermarks skolen	567	3.869	6,8	367	0,6	1.021	1,8	9,2
Tirsdalens Skole	444	2.849	6,4	328	0,7	1.204	2,7	9,8
Vesterbakkeskolen	-	-	-	-	-	-	-	-
Vestervangsskolen	481	3.330	6,9	822	1,7	1.335	2,8	11,4
Vorup Skole	463	2.601	5,6	283	0,6	987	2,1	8,3
Østervangsskolen	479	3.190	6,7	702	1,5	761	1,6	9,8

Sygdom og fravær for 10. klasse i perioden 01.08.2008- 31.07.2009 opgjort i antal dage

	Elever i alt	Sygdom i alt	Sygdom pr. elev	Ulovligt fravær i alt	Ulovligt fravær pr. elev	Lovligt fravær i alt	Lovligt fravær pr. elev	Samlet fravær pr. elev
Nørrevangsskolen	179	1.472	8,2	430	2,4	98	0,5	11,2
I alt	179	1472		430		98		
Gennemsnit pr. elev			8,2		2,4		0,5	11,2

Bilag 6: Linjefagsdækning for den enkelte skole specificeret på fag og klassetrin

	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Klasser i alt
Antal klasser på årgangen	48	49	47	47	46	50	49	44	44	424
Dansk	93%	87%	91%	89%	91%	96%	96%	100%	98%	93%
Engelsk	-	-	81%	89%	86%	98%	96%	91%	98%	91%
Tysk	-	-	-	-	-	-	89%	98%	100%	95%
Kristendom	49%	58%	64%	59%	52%	46%	50%	40%	46%	52%
Historie	0%	0%	39%	65%	68%	67%	65%	83%	78%	66%
Samfundsfag	-	-	-	-	-	-	-	77%	76%	76%
Matematik	87%	85%	84%	85%	80%	98%	92%	88%	93%	88%
Natur/teknik	77%	51%	58%	69%	72%	85%	-	-	-	69%
Geografi	-	-	-	-	-	-	69%	79%	76%	74%
Biologi	-	-	-	-	-	-	79%	74%	80%	78%
Fysik/kemi	-	-	-	-	-	-	100%	100%	100%	100%
Idræt	53%	72%	82%	96%	91%	83%	92%	84%	90%	82%
Musik	69%	74%	77%	83%	86%	84%	-	-	-	79%
Billedkunst	71%	85%	82%	85%	86%	-	-	-	-	82%

Bilag 7: Gennemsnitlige karakterer for 9. og 10. klasse ved afgangsprøverne 2008

9.klasse

	Dansk læsning	Dansk retstavning	Dansk skriftlig	Dansk orden	Dansk Mundtlig	Engelsk mundtlig	Matematik - matematiske færdigheder	Matematik - problemløsning	Fysik/ kemi - praktisk mundtlig
Asferg Skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Assentoftskolen	7,2	6,9	7	6,5	7,2	7,3	7,6	7,1	5,8
Bjerregrav Skole	7,6	6,6	7,1	7,3	8,2	7,6	6	6,1	6
Blicherskolen	7,6	6,1	6,6	6,6	6,1	4,9	8,4	8,1	3,9
Fårup Skole	6,5	5,2	6	5,8	6,6	7,1	6,9	5,9	5,8
Gjerlev-Enslev Skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grønhøjskolen	4,2	4,6	3,7	3,4	6,1	5	7,8	5,8	4,2
Hadsundvejens Skole	7	5,8	6	4,6	8	7	7,5	7,6	6,8
Hald-Kærby Skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Havndal Skole	6,1	5,5	6,2	6,3	7,9	7,7	6,2	5,7	6,5
Hobrovejens Skole	6,4	5,7	6,2	5,4	7,6	7,6	5,7	4,8	5,8
Hornbæk Skole	7,5	7	6,9	5,2	8	7,8	8,6	9	7,7
Korshøjskolen	6,2	5,2	6,8	6,7	6,9	6,5	7,3	6	5,6
Kristrup Skole	6,5	6,3	6,2	6,2	7,1	6,3	6,4	5,2	5,5
Langå Skole	7,4	6,5	7,8	5,5	6,6	6,5	6,9	6,1	5,4
Munkholmskolen	6,3	5,3	7,7	7,9	7,3	6,6	6,9	7,2	3,4
Nyvangsskolen	5	5,2	5,9	6,2	5,8	7,3	6,4	4,8	6,3
Nørrevangsskolen	4,2	3,9	5,7	5,6	5,6	5,4	3,6	3,3	3,2
Rismølleskolen	5,8	4,2	5,5	6,1	8,2	6,4	7	5,8	6,2
Rytterskolen	8	7,8	6,1	6,7	9,4	7,9	7,1	6,1	6,1
Søndermarks skolen	7	5,2	7,1	6,4	7,2	5,9	8,8	7,6	5,9
Tirsdalens Skole	6	5,1	6,5	5,6	8,6	7,7	6,8	5,2	5,3
Vestervangsskolen	4,1	4,5	6,2	5,3	7,6	7,1	5,9	4,9	3,9
Vorup Skole	4,8	4,5	4,7	5,6	5,8	4	5,1	3,9	3,7
Østervangsskolen	6,7	6,3	6	7,4	6,8	6,8	5,9	4,6	6,2
Kommunegennemsnit	6,4	5,7	6,5	6	7,2	6,7	6,8	6	5,6
Lands gennemsnit	6,6	5,6	6,5	6,3	6,9	6,8	6,8	6	5,6

10.klasse

	Dansk skriftlig frems tilling	Dansk orden	Dansk Mund tlig	Engelsk skriftlig	Engelsk mund tlig	Matematik skriftlig	Matematik mund tlig
Korshøjskolen	5,4	6	6,1	4,6	6,7	7	7,1
Langå Skole	4,8	5,1	5,9	5,7	6,5	9	4,4
Nørrevangsskolen	5,7	5,3	5,8	5,1	5,1	5,7	4,7
Kommunegennemsnit	5,6	5,6	6,4	5,3	6,1	5,6	5,4
Landsgennemsnit	5,6	5,4	5,8	5,1	5,3	5,9	4,8

Bilag 8: Udgifter til efteruddannelse af lærere

	Antal årsværk	Udgifter til efteruddannelse af lærere	Udgifter til efteruddannelse af lærere pr. årsværk
Asferg Skole	15,7	87600	5574
Assentoft Skole	53,1	266973	5028
Bjerregrav Skole	23,4	76500	3269
Blicherskolen	36,3	120000	3302
Fårup Skole	22,5	63100	2810
Gjerlev-Enslev Skole	13,4	89000	6664
Grønhøjsskolen	29,2	269120	9229
Hadsundvejens Skole	15,3	42932	2806
Hald- Kærby Skole	10,5	120000	11378
Havndal Skole	19,2	55000	2859
Hobrovejens Skole	31,7	100000	3152
Hornbæk Skole	44,5	559330	12559
Korshøjsskolen	36,0	240000	6666
Kristrup Skole	41,1	173800	4224
Langå Skole	42,3	85000	2011
Munkholmskolen	23,3	194240	8327
Nyvangsskolen	29,5	165000	5599
Nørrevangsskolen	40,3	192272	4776
Rismølleskolen	30,7	105000	3420
Rytterskolen	34,6	306000	8834
Søndermarks skolen	38,4	492760	12818
Tirsdalens Skole	28,6	375000	13125
Vestervangsskolen	36,5	195160	5345
Vorup Skole	35,4	277558	7837
Østervangsskolen	34,0	145000	4259
Kommunegennemsnit	30,6	191854	6235

Bilag 9: Sygefravær

	Medarbejdere	Sygefravær i pct.
Asferg Skole	39	8,9
Assentoftskolen	97	3,1
Bjerregrav Skole	47	5,1
Blicherskolen	70	2,5
Firkløverskolen	179	5,5
Fårup Skole	43	4,3
Gjerlev-Enslev Skole	33	5,0
Grønhøjsskolen	52	2,0
Hadsundvejens Skole	24	4,0
Hald-Kærby Skole	27	5,1
Havndal Skole	34	3,8
Hobrovejens Skole	64	2,2
Hornbæk Skole	77	5,1
Korshøjsskolen	58	3,6
Kristrup Skole	73	4,9
Langå Skole	101	5,3
Munkholmskolen	48	4,0
Nyvangsskolen	54	4,7
Nørrevangsskolen	64	4,7
Oust Mølleskolen	30	2,6
Rismølleskolen	50	4,6
Rytterskolen	63	5,6
Søndermarksskolen	83	5,0
Tirsdalens Skole	83	4,8
Vesterbakkeskolen	91	6,6
Vestervangsskolen	68	4,4
Vorup Skole	66	3,6
Østervangsskolen	110	3,6
Skoler i alt	1.828	4,5

Bilag 10: Antal elever pr. computer

Asferg Skole	3,0
Assentoft Skole	3,8
Bjerregrav Skole	2,7
Blicherskolen	2,0
Fårup Skole	4,8
Gjerlev-Enslev Skole	3,0
Grønhøjsskolen	3,2
Hadsundvejens Skole	4,8
Hald- Kærby Skole	3,0
Havndal Skole	4,6
Hobrovejens Skole	4,4
Hornbæk Skole	3,4
Korshøjsskolen	3,0
Kristrup Skole	2,8
Langå Skole	3,4
Munkholmskolen	2,2
Nyvangsskolen	5,5
Nørrevangsskolen	2,9
Rismølleskolen	3,3
Rytterskolen	4,0
Søndermarks skolen	2,9
Tirsdalens Skole	2,3
Vestervangsskolen	4,3
Vorup Skole	3,7
Østervangsskolen	3,8
Kommunegennemsnit	3,2

Bilag 11: Uddrag af samtlige skolers individuelle midtvejsevalueringer

Læringsmiljøer

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende læringsmiljøer, trivsel, og holddeling	
Asferg Skole	Mål: vil arbejde med rummelighed og inklusion, så der skabes en skoledag, hvor alle trives og er inkluderet i fællesskabet Læringsstile: Spireteamet oplever at den forskellige faglighed omkring de børn der har været fokus på, gør at de voksne bliver opmærksomme på forskellige læringsstile. På Asferg Skole har man i nu snart 9 år arbejdet med teams sammensat af pædagoger og lærere, så det er ikke et nyt fænomen men det er synligt at de ekstra pædagogressourcer forstærker opmærksomheden. . . . . At gøre en forskel: Tilbagemelding fra klasseteams – og ikke mindst de berørte elever – understøtter Spireteamets oplevelse af at gøre en forskel i hverdagen. Det kan endnu ikke siges om Spireteamet på den lange bane vil være den ”brik” der gjorde at puslespillet var lettere at samle. Forældreinddragelse og positive oplevelser: Spireteamet oplever at der er en stigende grad af forældreviden omkring projektet. Ved henvendelser fra klasseteams til forældre bliver man ikke mødt med hverken undren eller modstand – og Spireteamets voksne har fået direkte henvendelser fra forældre, der gerne vil høre om muligheder. Styrkelse af rummelighed og inklusion: Som aktive parter i projektet vil Spireteamet hævde at vores tilstedeværelse i indskolingen styrker rummeligheden og inklusionen. . . . . Fordi: Vi oplever at enkeltelever der tidl. måtte sendes ud af klassen nu kan rummes i højere grad Fordi: Vi øger muligheden for at afprøve andre/nye pædagogiske muligheder <i>sideløbende</i> med den øvrige undervisning. Fordi: Vi øger muligheden for at lave observationer på såvel den enkelte elev som på relationer i klassen Fordi: Vi er så heldige at have tid til at opnå særlige relationer og dermed en særlig fortrolighed/viden om det enkelte barn. Fordi: Vi giver det enkelte barn mulighed for et pusterum i 1 til 1 situationer. Fordi: Vi giver den enkelte voksne mulighed for aflastning i klassen Fordi: Vi bidrager til en øget debat om forskellighed Fordi: Vi bidrager til en øget opmærksomhed på muligheder frem for vanskeligheder Fordi: Vi bidrager til en øget opmærksomhed omkring den anerkendende tilgang

Assentoft-skolen	Mål: <i>At styrke lærere og pædagogers kompetencer i forhold til at udøve læringsledelse</i> Refleksionen tager dels udgangspunkt i skoleniveau, dels udgangspunkt i de tre udvalgte problemstillinger i afdelingerne. <u>Overordnet</u> set har temaet læringsledelse styrket dialogen og handlekraften i teamene i forhold til at lærere og pæagoger sætter dagsordenen og søger at skabe ro i timerne, som forudsætning for børnenes læring ud fra vidt forskellige fokus. Der søges i højere grad løsninger og spejdes efter muligheder ud fra anerkendende principper. Konkret opleves det at der bliver fortalt flere positive historier og i dette skoleår har vi stort set ikke haft "elever på kontoret". Styrkelse af skolens AKT-funktion har uden tvivl understøttet denne udvikling, idet AKT-lærernes fleksibilitet og funktionen som sparringspartnere er kommet i fokus. Indsatsen har kunnet rette sig mod akutte behov, og etablering af støttestrukturer af visuel og konkret karakter, ligesom kollegavejledning har været central. I <u>indskolingen</u>, hvor fokus på 2.årgang har været på fysisk aktivitet i undervisningen for bedre at kunne rumme de fysisk aktive og motorisk urolige børn opleves det at: • Børnene er mere aktive og glade og får et større fagligt udbytte af undervisningen – fx markant færre fejl i diktaterne. • Børnene har fundet ud af, at det kan være sjovt at lære, og at man kan lære på mange måder. På <u>melletrinnet</u>, hvor fokus på 5.årgang har været på social læring gennem elevcentreret og performativ/æstetiske læreprocesser opleves det at processer, der inddrager mange sanser styrker • En oplevelsesmæssig kompetence • En udtryksmæssig kompetence • En kommunikativ kompetence • Udvikling af forestillingsevnen Det betyder, at børnene har været aktive, positive, har ydet deres bedste og at fællesskabet er blevet styrket. I <u>udskolingen</u> hvor fokus har været på konflikthåndtering ud fra en anerkendende og resurseorienteret tilgang opleves det at metoden er med til at give en større indsigt og nuancering af elever i problemer.
Blicherskolen	Mål: <i>vil udvikle gode læringsmiljøer, der tilgodeser børnenes alsidige personlige og faglige udvikling.</i> Udviklingsarbejdet bygger i høj grad på vidensdeling, på Klasse/ årgangsniveau, afdelingsniveau og i pæd. råd. Det giver en fælles viden om, hvordan vi arbejder med at udvikle børnenes sociale kompetencer, det er med til at danne en "rød tråd" i hele skoleforløbet. Det giver også en vifte af "værktøjer" og metoder, altså større faglig kompetence hos lærere og pæagoger. AKT-erne har i årets forløb udvidet deres funktionsområde. De er i højere grad blevet supervisere for lærerne/teamene i forhold til at udvikle metoder/tilgange til elever med adfærdsproblemer, så disse bedre kan rummes. De har været tovholdere i udviklingsarbejdet, det betyder at deres funktion er blevet styrket og tydeliggjort. De har medvirket i flere forløb i klasser med for megen uro, med god effekt. Matematiklærerne har fået en større viden om, hvordan de kan hjælpe elever med matematik vanskeligheder.

Fårup Skole	Mål: vil etablere en en "tvillingeklasse" for at fastholde elever med indlæringsvanskeligheder i det lokale nærmiljø, samtidig med de får en undervisning, der er differentieret i forhold til deres problemstillinger Tegn • Eleverne er mere åbne og glade. • De er mere undervisningsparate og den effektive undervisning er øget væsentligt. • Der er færre konflikter i forhold til andre elever og de voksne. • De har mere mod til at gå i gang med ukendte ting. • Alle har forbedret deres læsestandpunkt og deres læseforståelse med mindst et år (bedømt på lix, oplæsning og formidling) • Brugen af de tre regnearter (+, - og *) er blevet mere sikker.
Hald-Kærby Skole	Mål: vil arbejde med holddeling blandt andet ved at planlægge en undervisning med udfordringer til både de dygtige elever og de bogligt svage elever, og ved at gøre op med lærerens alene arbejde. Tegn Evalueringerne viser, at eleverne oplever, at de får større udbytte af undervisningen. Det faglige udbytte kan også måles ved faglige prøver. At lærergruppen oplever det samme og i større omfang tager organisationsmetoden til sig og ser mulighederne frem for begrænsninger. Kommunens brugertilfredshedsundersøgelse viser, at forældrene er tilfredse med undervisningen. Desuden viser spørgeskemaer, at en del elever er glade for den ændrede organisationsform. At det tager tid, at tage nye tiltag til sig og opfatte den som en naturlig del af dagligdagen. Desuden har vi fået øjnene op for de muligheder, faglige og sociale, der ligger i holddelingen. Desuden oplever flere lærere, at det giver et andet syn på undervisningen samt en mere reflektiv forberedelse, at arbejde tæt sammen som makkerer før, under og efter undervisningen.
Munkholm-skolen	Mål: vil udvikle udendørs læringsmiljøer for at fremme alsidige læringsmiljøer eksempelvis en eksperimenterende og undersøgende læringsstil Tegn - Der er etableret shelterområde med bålplads. - Vi har adgang til Nørreåen, skov og marker. - De udendørs læringsmiljøer indgår oftere i den daglige undervisning. - Besøget på Danfoss Universe har givet ideer.
Rismølle-skolen	Mål: vil styrke elevernes sociale kompetencer ved blandt andet at styrke af AKT indsatsen. Tegn I arbejdet med sociale kompetencer og AKT, har vi konstateret at legepatruljen har været en succes. Der har været planlagte aktiviteter i alle ugens 10-pauser, hvori mange elever i indskolingen har benyttet sig af muligheden for at deltage i planlagte fællesaktiviteter. Der har været fysiske aktiviteter i alle 10-pauser og færre konflikter eleverne imellem. De ældre elever er gået ind i opgaven med høj grad af ansvarlighed for projektet og har taget opgaven alvorligt, idet de tydeligt har mærket at opgaven var væsentlig. På alle afdelingsmøder er der på dagsordnen et punkt tilsvarende den gode historie. På skolebestyrelsesmøder er punktet ligeledes fast.

Rismølle-skolen	Mål: vil give øget mulighed for holddeling på tværs af klasser, så eleverne oplever, at undervisningen i højere grad er særligt tilrettelagt for den enkelte, og øget samarbejde mellem lærere og pædagoger Tegn I forhold til holddeling i undervisningen, har elever tilkendegivet, at de har oplevet et større udbytte af undervisningen i de to årlige elevsamtaler med klasselærerne og når lærerne efter et forløb med holddelt undervisning har evalueret med eleverne. Eleverne har givet udtryk for, at de i perioder med holddeling har oplevet en undervisning, der i højere grad var tilpasset den enkelte. I lærergruppen har der været stor forskel på, hvorvidt årgangsteamene har tilrettelagt forløb med holddeling sammen i teamet.
Rytterskolen	Mål: vil udvikle skolen for de ældste elever, således at skolegangen opleves spændende, sjov, motiverende og udfordrende Tegn I tidligere omtalte spørgeskemaundersøgelse blev der givet udtryk for, at langt de fleste af de ældste elever oplever en god og meningsfuld skoledag. De havde mange rosende ord til undervisningen, lærerne og skolen som helhed. De kan godt mærke, at der er fokus på at give dem den bedste undervisning, og det sætter de pris på. Det giver sig også direkte udslag i, at elevrådet er blevet meget aktivt og deltagende i diskussionerne om den bedste skole for de ældste elever. Mobning bliver ikke nævnt en eneste gang i de udtalelser, de kommer med.
Vorup Skole	Mål: vil udvikle AKT-indsatsen, så der i højere grad sikres god ro og orden i undervisningen, og fagligheden i undervisningen styrkes Tegn Hvad AKT-båndet angår, så har hovedmålet på kort sigt været at opnå en højere grad af ro og orden i undervisningsdelen ved denne form for "ekskludering". Lærerne beskriver, at der nu er langt mere ro i undervisningssituationerne. De føler sig støttet og nu oplever de at have overskud til at have mere opmærksomhed på de andre elever. Børnene beskriver, at de lærer meget mere i båndet, som i normalundervisningen; men de giver også udtryk for, at de savner det sociale fællesskab. Sammenfattende oplever vi i høj grad at have opfyldt vore succeskriterier, der var/er følgende: • Øget trivsel for det enkelte barn og for klasserne som helhed. • Opnå mere "ro og orden" i undervisningen og en højere grad af faglighed. • Bedre trivsel for lærerne. • Vi vil skabe rum for positive oplevelser og tid at løse konfliktsituationer. • Vi vil have flere positive skoledage og mere ansvarlige, hensynsfulde børn. • Vi vil skabe et fristed/pusterum for elever, der har det vanskeligt. • Vi vil afdække problemstillinger og finde frem til handlemuligheder, således at elever i videst muligt omfang kan blive/vende tilbage i deres egen klasse. • At støtte og aflaste klasse- og faglærere.

Østervangsskolen	Mål: vil have fokus på det gode læringsmiljø for udskolingsårgangene, så eleverne bevarer motivationen for at lære og udvikler livsduelighed Tegn At alle elever oplever en faglig udfordring: - flere elever vælger Østervangsskolen til og ikke fra - eleverne kommer i skole (mindre fravær) - Børnene er engagerede At alle elever går op til folkeskolens afsluttende prøver - det gør alle elever At alle elever oplever et læringsmiljø, der karakteriseres ved en positiv humoristisk omgangstone præget af fordomsfrihed og gensidig tillid - eleverne er glade for at være på skolen - stemningen i klasserne og på gangene er positiv - at eleverne overholder udskolingens regler - at de enkelte klasser kan afholde en fællessamling og her nyde respekt fra tilskuerne

Undervisningsmetoder

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende undervisningsmetoder	
Gjerlev-Enslev Skole	Mål: <i>vil skabe læringsmiljøer via gode fysiske rammer og varierede undervisningsmetoder (Cooperative Learning)</i> Tegn • Cooperative Learning er nu en blandt andre Undervisningsformer, som anvendes i undervisningen. • Gruppebordene i opholdsrummet anvendes daglig i undervisningen. • Cooperative Learning anvendes til morgensang hver dag

**Grønhøj-
skolen**

Mål: vil sætte fokus på elevernes aktive læringsarbejde, og inddrage eleverne i læreprocessen via Cooperative Learning i indskolingen.

Tegn

Vi ser glade børn, som er blevet dygtige til at samarbejde og hjælpe hinanden. Børnene er blevet bedre til at lytte til hinanden uden at afbryde.

Børnene kan lave hurtige makker- og aktivitetsskift.

De faglige prøver viser, at eleverne udvikler sig fagligt.

Børnene har erfaret, at læring er en social proces.

Børnene foretrækker ofte at samarbejde om opgaverne frem for at arbejde individuelt.

Børnene er godt på vej. De udvikler sig i processen.

Vi ser at børnene

*samarbejder om at løse opgaverne

*har et højt aktivitetsniveau

*hjælper hinanden

*kommunikerer

*viser glæde ved at gå i skole

*respekterer hinanden

*udviser ansvarlighed

*får et større fagligt udbytte

De voksne ser efter tegn på ovenstående hos børnene i den daglige undervisning.

Desuden evalueres gennem elevplaner og skole-hjem samtaler. Der bruges samtaleark.

Der bliver jævnligt taget faglige prøver på børnene: læseprøver, staveprøver og matematikprøver.

Team (bh.kl.):

I makkerpar - opgaver er begge børn aktive:

det ene barn videregiver viden/sprogligt, mens det andet lytter og handler.

Børnene kan have turtagning uden diskussion (skiftes, vente).

Der er en stemning i klassen af, at det fede er at lære / samarbejde osv. – positiv sprog/bede om hjælp, glæde / begejstring, at de udfolder sig.

Børnene bruger hinanden i opgaveløsningen. Vi voksne er vejledere på de makkerpar, hvor samarbejdet er en udfordring.

Den voksne lagttager deltagelsesniveauet og evaluerer sammen med børnene efter arbejdet.

Desuden lagttages det, om børnene bruger cl- strukturerne i efterfølgende arbejder blot ved at benævne den.

Fremskridt:

- At skiftes /have turtagning i dialogen og løsninger
- deles om skriveredskab

Erfaringer:

- når jeg lytter, lærer jeg hvordan du tænker/løser opgaver
- Når jeg sprogligt løser opgaver kan jeg høre at jeg forstår det jeg tænker og du kan hjælpe mig, hvis jeg beder om det.
- Det er sjovt at løse opgaver sammen.

Børnene udviser stor respekt for hinandens præstation /at samarbejde, men minder hinanden om ikke at afbryde/tage over. Børnene er begyndt at spørge om makker til individuelle opgaver.

Kristrup Skole	Mål: vil implementere LP-modellen (Læringsmiljø og Pædagogisk analyse) som nyt pædagogisk værktøj Tegn Selve implementeringen af LP-modellen er gået over alt forventning. Lærerne og pædagogerne har arbejdet meget intensivt og målrettet med forløbet. Personalet har udviklet et fælles sprog og et større indblik i hinandens arbejdsmetoder. I LP-Teams er der opstået en fortrolighed, hvilket gør, at udbyttet af modellen, vil kunne blive optimalt. Det er stadig for tidligt, at kunne sige noget i forhold de opstillede succeskriterier om eleverne. Dog inddrages erfaringerne fra LP møderne i koordinerings-konferencerne.
Søndermark skolen	Mål: vil have fokus på læringsmiljø gennem indførelse af Cooperative Learning, herunder at gøre elever aktive i den fælles læreproces Tegn Der er tydelige tilbagemeldinger fra et flertal af lærere og pædagoger, som bruger strukturerne fra Cooperative Learning i den daglige undervisning, og eleverne er efterhånden meget fortrolige med metoden og kan håndtere den. Cooperative Learning bliver i høj grad tænkt ind i undervisningen, med øget elevinddragelse og elevdeltagelse til følge. CL er blevet et værktøj, som har udvidet lærernes og pædagogernes repertoire i samspillet med eleverne.
Tirsdalens Skole	Mål: vil etablere gode læringsmiljøer ved at arbejde og implementere LP-modellen. Tegn Arbejdet med LP-modellen er i virkeligheden et arbejde med og en ændring af skolens kultur. Ændringer i kulturen på en arbejdsplads er længe undervejs, idet de nødvendigvis skal implementeres meget grundigt for lige netop at blive til en kulturændring. Det har ikke været muligt for os med udgangspunkt i succeskriterierne at påvise store ændringer, men vi har i løbet af skoleåret adskillige gange oplevet, at der er en stor del af personalet, som trækker modellens arbejdsmetoder ind i andre sammenhænge. Således er det i skolens AKT-team besluttet, at man – når man bliver bedt om at løse en opgave i en klasse – sammen med klassens lærere gennemgår den givne problemstilling ud fra LP-modellens arbejdsmetode. Der er endvidere lærerteam, som er begyndt at anvende LP-modellens arbejdsmetode sammen med forældre til det, som vi på skolen kalder "fokuselever" – elever som af forskellige årsager opleves som værende elever i specielle problemstillinger. Gennemgående er vi godt tilfredse med de tegn, vi ser på, at implementeringen af LP-modellen har givet anledning til nye tanker og overvejelser – og dermed en ændring af skolens kultur.

Naturfag

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende naturfag	
Hobrovejens Skole	Mål: vil skabe kontinuitet i den naturvidenskabelige undervisning blandt andet ved at udarbejdet et katalog om de forskellige elementer i faget Tegn • Kataloget er under udarbejdelse. • Udvalget har indsamlet emnemateriale for at udarbejde et katalog, som tager hensyn til nye trinmål indenfor de enkelte fag i naturfagsgruppen. • Kataloget præsenteres for lærergruppen inden sommerferien.
Hornbæk Skole	Mål: vil styrke den naturfaglige dimension ved at styrke elevernes interesse og højne deres faglige niveau. Følgende er iværksat: Deltagelse i tværkommunalt udviklingsforløb (bl.a. fire skoler fra Randers), der har det mål at udvikle den naturfaglige kultur på skolerne. Fokus har ligget på: - Udarbejdelse og delvis afprøvning af undervisningsforløb hvor fokus har været på den naturfaglige arbejdsmetode. - Fagteamet og hvordan det styrke lærernes interesse for og kendskab til faget. - Studiebesøg på Danfosunivers. - Vidensdeling mellem Randers skolerne Vi iagttager et stort engagement bl.a. gennem mere undervisning gennemført uden for skolen. At der på nuværende tidspunkt er udarbejdet undervisningsforløb til alle årgang på nær to. Vi har gjort den erfaring at den tid og de resurser der medgår til afholdes af sådanne studiegrupper, er givet godt ud som fundament for den videre udvikling.
Kristrup Skole	Mål: vil styrke de naturfaglige fag ved nye motiverende former for læring og ved at gøre "det usynlige synligt". Tegn - Vi har iværksat etablering af en vejrstation med tilhørende hjemmeside med diverse vejrdato. - Endvidere elektroniske aflæsninger af vand, varme og el. - Der er blevet opsat interaktive whiteboards i skolebiblioteket, i biologilokalet, i fysiklokalet og i fællesrum. Der ses et højt aktivitetsniveau i naturfagsgruppen. Vi har med stor succes deltaget i naturfagsmarathon.

IT

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende IT (elev-, forældre-, og lærerintra)

Assentoft-skolen

Mål: vil udbygge brugen af skoleintra (elevintra og forældreintra) som videndelingssystem.

Tegn

Via en spørgeskemaundersøgelse vedr. lærernes brug af elev- og forældreintra i april 09 – 8. mdr. inde i implementeringsfasen- viser det sig

- at 39 % bruger elevintra og at det i særlig grad er til opslag på opslagstavlen.
- 31 % bruger forældreintra, - i særlig grad til opslag på opslagstavlen, beskedsystemet og dokumentarkivet.
- Udtalelser fra lærere, der bruger værktøjet er i høj grad positive. Det opleves brugbart, meningsfuldt og tidsbesparende.

SFO:

- De to teams i SFO bruger intra i hverdagen. Personalet ved hvor der kan søges information.

-SFO personalet logger sig på dagligt på intra enten hjemme eller på job i vores Multimedie-lokale. (svar i skemaundersøgelse)

- Personalet læser ugeplaner, dagsordner og referater via intra. Papirudgaven mangler som omdeling i folks kassetter. Nu hentes diverse informationer via intra.

-I et spørgeskema omkring personalets brug af intra kunne det konstateres, at personalet kan logge sig på intra, læse og vedlægge dokumenter i en besked.

- Samlemapperne på intra bliver brugt som et kommunikationsredskab, der optimerer det daglige arbejde SFO personalet imellem. (projekter, udvalgsarbejder, indlæg til nyhedsavis, årsplan for SFO m.v.)

Ekstra tegn og tiltag der opstod undervejs i SFO

Personalegruppen blev nysgerrig på, hvorledes vi kunne udbygge vores tiltag og gøre endnu mere brug af intra. Nye tanker og ideer opstod. Brugen af nogle dokumenter som "dynamiske" f.eks. vores årsplan (ligger altid opdateret-alle kan rette i den / eller tilføje ting i kalenderen). Ligeledes er nysgerrigheden for om forældreintra kunne bruges i SFO-reci opstået. Dette er ikke et iværksat tiltag. Optimering af vores muligheder på skoleporten. Dette tiltag er under oparbejdelse.

Vi har opstillet en pc med adgang til intra i center i SFO med henblik på blandt andet en "nem" tilgang til vigtig information til personale, der koordinerer, hvem der er på de forskellige funktioner den pågældende dag. Information omkring fravær/ vikardækning vedr. SFO kan som et nyt tiltag søges her.

Bjerregrav Skole	Mål: <i>vil styrke IT i alle skolens fag – i hele skolens kultur.</i> Tegn • Vi oplever, selv fra de yngste klasser, at de har en naturlig og afslappet tilgang til brug af IT. • Der er indkøbt og installeret små enkle netbaserede PC'er, som børnene har let ved at bruge. • Projekt opgaven 2009 var i høj grad gennemført med brug af IT ved såvel produkt som fremlæggelse. Enkelte opgaver var på et ekstremt højt teknologisk niveau. • Vi oplever enkelte elever med specifikke læse/skrivevanskeligheder, der virkelig har glæde af den kompensatorisk IT løsning, og viser der store fremskridt
Hobrovejens Skole	Mål: <i>vil indføre elev- og forældreintra.</i> Tegn • Elektronisk log viser, at forældreintra bruges regelmæssigt i forhold til de opstillede mål. • Følger tidsplanen og er i brug på alle klassetrin. • Flere lærere beretter om øget løbende kommunikation med forældrene.
Korshøj-skolen	Mål: <i>vil implementere elev- og forældreintra for at styrke kommunikationen, for at understøtte undervisningsdifferentieringen, samt for at kvalificere skole-hjem samarbejdet.</i> Tegn blandt andet baseret på en undersøgelse blandt lærere, elever og forældre. • Generelt vises et meget positivt billede og stor tilfredshed blandt lærerne. Der er dog som forventeligt delte meninger/holdninger til brugen af programmerne blandt personalet. • Eleverne er ligeledes generelt positivt indstillet. Dog bærer besvarelserne præg af, at vi befinder os i en implementeringsfase. • Forældrene tilkendegiver meget stor tilfredshed med FI. Alle er tilfredse med informationsmaterialet til hjemmene.

Læsning

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende læsning

**Asferg
Skole**

Mål: vil arbejde med, at læsning i højere grad bliver en integreret del af børnenes hverdag i alle fag.

Tegn

Der er på skolen over år opbygget usædvanligt gode og effektive læsetraditioner. Det har været særligt vigtigt for os at bibeholde disse traditioner. Læseuger, læsekurser, læseteater, skærmlæsning, besøg af nye børnehaveklassebørn på skolebiblioteket osv. – alle er gode traditioner der bibeholdes, evalueres og udvikles. Arbejdsgruppen omkring en udvikling af skolebiblioteket er ligeså godt i "arbejdstøjet".

Et par af vore succeskriterier er svært målbare. Glæden ved at skulle på skolebiblioteket kan naturligvis mærkes og fornemmes. Og denne glæde og forventning skal spredes videst muligt.

I forbindelse med læsekonferencerne i indskolingen, ser statusresultaterne rigtig fine ud. Stadig er der selvfølgelig elever vi skal være opmærksomme på, men stadigt flere er godt på vej.

Idébankens synlighed har vi stadig til gode.

Flere team nævner i deres evalueringer, det fordelagtige i at kunne drøfte læseproblemer med læselæreren og specialundervisningslæreren, så der er flere til at betragte og iværksætte tiltag, som hjælper barnet bedst muligt igennem problemerne.

I forbindelse med udvalgsarbejdet omkring en anden brug af vores fællesrum og skolebibliotek, samt uddannelse af skolebibliotekar, forventes yderligere fokus på at fremtiden vil vise et skolebibliotek som et stadigt større omdrejningspunkt for og i skolens hverdag.

Vi har lært og er blevet bekræftet i, igen, at samarbejdet med forældrene også omkring børnenes læsning er overordentlig vigtig. Uden forældrenes store, kontinuerlige indsats kommer vi ingen vegne. Et meget tæt og forpligtende samarbejde er nødvendigt.

Læselærerens og specialundervisningslærerens deltagelse ved skole/hjem samtalerne, ved skriftlige aftaler om lektier og læseaftaler m.m er brugbare erfaringer. Endvidere er et fokus i klasserne på "den daglige dosis" en nødvendighed – og en selvfølgelighed

Assentoft-skolen	Mål: vil have fokus på læsning via fokus på LUS som evalueringsværktøj. Tegn • Flere har inddraget eleverne i samtaler om deres læseudvikling • LUS-bøger er lagt som dokumentation i portfolio-mapper • Lærerne oplever, at de har fået større fokus på <u>alle</u> elevers læseudvikling, og viden om hvordan de helt præcis kan hjælpe dem videre. • Der hvor eleverne inddrages i LUS, opleves blandt eleverne større interesse og målrettethed for at blive bedre til at læse og udfordre sig selv læsemæssigt. • Lærerne imellem taler mere om LUS/LUS-punkter, når børn og deres læseudvikling beskrives. • Større opmærksomhed på de nåede læsemål i forhold til LUS og fælles mål II • Beskrivelserne fra de enkelte LUS-punkter bliver brugt i elevplanerne
Bjerregrav Skole	Mål: vil sikre og udvikle læsning som en kulturfærdighed for alle børn. Målet er, at 98 % af børnene bør være læsende (med ørene eller øjnene), når de forlader skolen. Tegn • Der arbejdes fortsat med testning og prøvetagning, og der er dannet et præcist billede af elevernes behov. • Der er udarbejdet en egentlig plan for LUSning på alle skolenstrin, hvor såvel den enkelte elev som klasseteams inddrages. • En gang om ugen er der lektiecafé. • Der arbejdes fortsat med udvikling af læsemiljøer. og i biblioteket er der udviklet et læsehjørne for de ældste elever, som er taget i brug marts 2009. Der er et højt fokus på læsning på Bjerregrav Skole. • Det sikrer tidlig læsning for de fleste. • Redskaber til at fange de elever, der har det svært. • En række elever bruger IT kompensatoriske redskaber. Erfaringerne med LUS er meget fine. • Koblingen til faglig læsning er meget vanskelig. Det kræver en ekstra indsats – ikke mindst i forhold til de svage læsere, hvor der er behov for enkle tekster, indscannede tekster eller lydbøger. • Der er måske grupper af elever, hvor målet skal justeres. For meget fokus på læsning kan give demotiverede elever. • De IT kompensatoriske hjælpemidler – er ikke altid lige hensigtsmæssige.

Blicher-skolen	Mål: vil styrke <i>elevernes læsefærdigheder og læselyst (fokus på 4. – 9.kl.), give de læsesvage mulighed for at udvikle/styrke deres læsefærdighed, og kvalificere lærernes didaktiske refleksioner indenfor undervisning og læsning.</i> Tegn Eleverne i 2- 7kl. har været glade for læsebåndperioderne. Der har løbende været samarbejde mellem teamene og læsevejlederne. Klassernes læseudvikling er blevet fulgt tæt ved hjælp af LUS og test. Flere elever med store læsevanskeligheder bruger IT-kompenserende programmer og "Frederiksberg konferencen". Forældrene får vejledning til at installere programmerne og hjælpe deres børn i at bruge dem derhjemme. Vi har fået indrettet et læsehjørne på biblioteket hvor hele klassen kan samles og blive inspireret til at læse nye bøger. Der er lavet flere små læsemiljøer på biblioteket. Disse bliver også brugt af eleverne i frikvartererne., I klasserne er der også blevet eksperimenteret med læsemiljøet. Faglærerne er blevet mere bevidste om deres rolle i læseundervisningen. Dansklærerne klarer nu overvejende selv at "luse" deres elever. Vi kan endnu ikke se det store spring i elevernes færdigheder på mellemtrinnet, men vi ved fra vores erfaringer med en målrettet indsats i indskoling, at det kommer ved et langt træk over år! Vi kan se, at flere låner bøger på biblioteket og læselysten er blevet større på mellemtrinnet. Vi kan se, hvor vigtigt det er, at der også arbejdes med faglig læsning i fagene – både elever og lærere har fået øjnene op for, at det er nødvendigt at bruge flere forskellige strategier alt efter hvad man skal bruge teksten til.

Fårup Skole	Mål: vil have fokus på læsning på mellemtrinet for at fastholde og udvikle den læseudvikling og motivation hos eleverne, der er grundlagt i indskolingen. Tegn I alle tre klasser har man med glæde oplevet, at projektet har haft en mærkbar virkning. Det drejer sig om: • De fælles fokuspunkter har været med til at målrette lærernes indsats. • Elevernes interesse for indhold og formidling er vokset. • Eleverne er blevet mere aktive i samtaler om litteratur. • Progressionen i teksternes sværhedsgrad – målt i lix – er tydelig for et stort antal elever. Samtaler om bøger påvirker elevernes boglån. F.eks. søger de bøger, de har hørt om i kammeraternes boganmeldelser. For 4. og 5. klasse gælder, at den individuelle kontakt med lærerne har skabt glæde og større energi til læsning. Samtidig har forpligtigelsen af forældrene givet nogle gode stunder i en del hjem. Det samme er i øvrigt påvist i flere undersøgelser. Samtaler med eleverne viser, at læsningen på mellemtrinet har mange konkurrenter (klub, spil, idræt etc.), men at det ugentlige læseprogram med individuel respons fastholder i hvert fald et minimum af læsning. Generelt tegner der sig et billede af, at dansklærernes indsats er afgørende for børnenes læsevaner, at forældrenes indflydelse ikke er så stor på dette alderstrin, men at et tæt samarbejde mellem dansklærer, læsevejleder og forældre kan have en overraskende stor effekt. Der, hvor de øvrige faglærere har arbejdet bevidst med læsning, vurderer man, at det har styrket faget. Arbejdsgruppen vurderer, at læselæreren er en vigtig medspiller og kan prioriteres lige så højt som de timer.
Gjerlev-Enslev Skole	Mål: vil sikre en videreudvikling af den enkelte elevs læsekompetencer, således flere elever bliver dygtige læsere. Tegn • Læsebånd – efterårsferie til jul. Tidsmæssigt ved at de 4 første lektioner er 5 min kortere for at give 20 min. til læsebåndet. • Læseløft fra skoleårets start. 1 lektion hver dag med plads til 2 elever i perioder af ca. 10 uger. • Daglig læsetid for alle skolens elever • Læseværksted er indrettet og benyttes • Læsesvage elever er blevet bedre til at læse • Skolens elever er generelt blevet bedre læsere • Indførelse af fast læsebånd er en ulempe for specialklassen • For lidt tid til læseløft ved løsebånd samtidig • Læseløft giver bedst udbytte med elever fra indskolingen

Grønhøj-skolen	Mål: vil styrke og udvikle elevernes læsefærdigheder, forbedre retstavning, øge eleverne læsehastighed og ordforråd, skabe en læsekultur, opmuntre og fastholde læselysten og bidrage til gode læsevaner. Tegn Skolen har allerede inden den nuværende aftaleperiode iværksat flere initiativer vedrørende læsning, som der stadig arbejdes med og løbende udvikles på: • Læsekurser á 8 uger 2 timer dagligt på hold. • Stavekurser á 8 uger 1 time 3 gange ugentligt. • Skønlitterære læsekurser i hele klasser. • Faglitterære læsekurser i hele klasser. • Brug af CD-ord 5 Et af de nye tiltag og hovedindsats er etablering af et læsebånd for alle klasser. Det har vist sig at læsebåndet er let at administrere. Det kræver få forberedelser. Det er umiddelbart accepteret af eleverne og det er en fordel at det sker på samme tid på hele skolen. Til at anskueliggøre, at der er tegn, der går i retning af de opstillede udviklingsmål, henvises specielt til de test, som læsevejlederen har foretaget. De viser, at der er fremgang både med læsehastighed og læseforståelse. Ved teamsamtalerne (bilag 7 og 8) giver lærerne udtryk for at de kan iagttage en øget læselyst. Det viser sig bl.a. ved at der lånes flere bøger på skolebiblioteket/ressourcecentret. • At læsning er en færdighed som skal bruges til at lære i alle fag og dermed er alle fags ansvar • at de tydelige rammer for læsebånd giver en god effekt • Betydningen af at være tydelig i beskrivelser af mål og tiltag, både i forhold til elever og kolleger. • At det har været en vigtig del at have skoleintra som et fælles forum. • At det er vigtigt med information til forældrene. • At det er vigtigt at læseindsatsen løbende følges op med læse- og staveprøver samt vurdering ved hjælp af LUS.

Havndal Skole	Mål: vil udvikle elevernes læsekompetencer og højne antallet af gode læsere. Tegn Da der læsetestes to gange årligt er det vanskeligt på nuværende tidspunkt (april 2009) at afgøre, om elevernes læsestandpunkt er løftet – de fleste klasser er endnu kun testet 1 gang. På nuværende tidspunkt er elevplanerne ikke udleveret. Men da elevernes testresultater er en del af disse, er det naturligt, at elevernes resultater i læsning er et af omdrejningspunkterne i såvel elevplanen som ved den efterfølgende skole/hjemsamtale. Elevernes arbejde med læsestrategier har på nuværende tidspunkt stadig karakter af træning og øvelse og er dermed endnu ikke automatiseret. Karaktererne ved folkeskolens afgangsprøve er et af de pejlemærker, man kan anvende. Her viser de seneste to år, at eleverne fra skolen klarer sig over såvel det kommunale som det nationale gennemsnit, hvilket vel næppe kan forventes at blive ringere ved en øget indsats på området. Det har haft værdi at give læsning opmærksomhed som et område, hvor alle lærere har fælles ansvar via det fælles kursus. Arbejdet med læsestrategierne i en vekselvirkning mellem kursus og praksis har givet mulighed for at gøre indsatsen til en proces, hvor redskaberne er anvendelige i praksis, og har samtidig skabt ejerskab på tværs af fag. Læsefokusugerne fremmer elevernes læselyst og vi har erfaret, at dét at læse lystbetonet fremmer koncentrationen hos eleverne. Samtidig giver det eleverne lejlighed til at hjælpe hinanden til gode læseoplevelser ved anbefalinger af bøger. Formalisering af samarbejdet med forældrene omkring børnenes læsning (fx via læsekontrakter) har medvirket til at tydeliggøre, at de er medansvarlige for deres børns læsning.
Hobrovejens Skole	Mål: vil udvikle læsestrategier og vurdere elevernes læsefærdigheder. Tegn • På klassekonferencerne bliver teamet fastholdt i at viderebygge på de tiltag, der virker og får råd og vejledning i at fortsætte indsatsen på relevant vis. • Eleverne bliver bevidste om at bruge forskellige læseteknikker: Skimming, orienteringslæsning, nærlæsning, skærmlæsning, notatteknik og andet. • Alle tre afdelinger har fået orientering om IT-hjælp til læsesvage elever. • Læsevejlederne har deltaget i afdelingsmøder og gennemgået de forskellige IT-programmer for kollegerne. • I flere klasser i indskolingen har alle elever lært brugen af CD-ord programmet. • Enkelte elever tilbydes "læseløft". • Fælles fokuspunkter giver resultater og bedre fora for erfaringsudveksling F.eks er lærernes kompetencer indenfor læseundervisning øget.

Hornbæk Skole	Mål: vil styrke elevernes læselyst og læsefærdigheder. Tegn - større læseglæde - evne til fordybelse - fremgang (mindst et LUS-trin) - større bevidsthed hos eleven om læseudvikling - ”bogdropperne” har lånt flere bøger på biblioteket - Eleverne læser hurtigere Vigtigt, at der skabes en ramme, i dette tilfælde en tidsramme, der gør det muligt at fastholde fokus på læsning hos alle.
Korshøj-skolen	Mål: vil styrke læsning i alle skolens fag og i hele skoleforløbet, således læsning er en kontinuerlig proces i hele skoleforløbet, i alle fag og alle lærere er medansvarlige for at skabe positive resultater med flere funktionelle læsere. Tegn Evalueringen er som nævnt endnu ikke gennemført, men vil omfatte dels en decideret test af læsefærdigheder før og efter Læsebåndet baseret på standardiserede test og en mere ”blød” evaluering af parternes oplevelse af læsebåndet og dets effekter. Følgende succeskriterier belyses: • Elevernes læsestandpunkt og –lyst forbedres. • Personalet og eleverne oplever indsatsen positiv og meningsfuld.
Langå Skole	Mål: vil hæve det generelle læseniveau for samtlige klassetrin, herunder hæve den enkelte elevs læseniveau. Tegn Vi ser jævnlige tegn på øget læselyst og kan spore et generelt løft i standpunktet. Den faglige læsning har givet nogle fag erfaringer, som i stigende omfang vil få betydning for undervisningen, således at den i højere grad tager hensyn til fagets læsedidaktiske udfordringer. Vi har fået bekræftet, at området er vigtigt og at det nytter noget med en særlig indsats
Tirsdalens Skole	Mål; vil styrke elevernes læsekompetencer blandt andet gennem en mere målrettet og systematisk tilgang til den enkelte elev. Tegn Vi har igennem skoleåret haft 14 elever gennem læseløft – alle med et godt og mærkbart resultat. Vi oplever stor tilfredshed med initiativet både fra elever, forældre og lærere. Initiativet med at tage læseprøve af læseløftelever før og efter forløbet er dukket op i løbet af skoleåret, da der opstod et behov for at kunne dokumentere, at læseløft havde en tydelig effekt.

Vestervangs- skolen	Mål: <i>vil styrke læseudviklingen i hele skoleforløbet/i alle fag.</i> Tegn 1. <i>Skolens elever skal have forbedret deres læsestandpunkter i forhold til indholdsforståelse og læsehastighed, når skoleåret er slut. Alle klasser testes, og resultaterne bliver fulgt op på en læsekonference på årgangen.</i> Da skoleåret endnu ikke er slut, er alle klasser ikke blevet testet, men der, hvor det er sket, er der sket fremgang. Desuden har en del lærere givet udtryk for, at de oplever roligere timer, fordi de selv og eleverne har større overblik, når der arbejdes med forforståelse, inden man går i gang med en opgave. Flere lærere, f. eks. i matematik, konstaterer færre spørgsmål fra eleverne i problemopgaveløsning. 2. <i>Læselysten blandt eleverne øges. Der er ikke foretaget nogen målinger. Måske færre elever med behov for støtteundervisning. (Endnu) ikke målbart.</i> Det er blevet tydeligt for alle lærere, at det er et fælles ansvar at gøre en indsats for at forbedre elevernes læsestandpunkt. Det er også blevet klart, at den fælles indsats har båret frugt ikke blot i forhold til læsningen, men også i forhold til elevernes interesse og forståelse for det enkelte fag – og hermed af lærernes oplevelse af at have givet en god undervisning.

Sundhed og trivsel

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende sundhed og trivsel

Grønhøj-skolen	Mål: vil sætte fokus på bevægelse, herunder kropssprog og drama. Aktiv brug af kroppen, kende sine fysiske muligheder og begrænsninger, være bevægelsesaktive, få forståelse for kropssprogets og kostens betydning. Tegn Der er faktisk ingen børn, der fravælger fysisk aktivitet mere. Der er stort set altid aktivitet på "bananerne", som kræver god balance og koordination af kroppens forskellige muskelgrupper. Udendørs er der næsten altid mange børnegrupper på hængebro/Tarzanbanen, på de forskellige gyng- og balanceredskaber og i træerne – en lille beplantning, som børnene kalder "skoven" Børnene er medbestemmende i valget af idrætslege, og denne medbestemmelse bliver flittigt brugt. Lege som "stopdans", "ebbe og flod" leges næsten hver dag efter frugtspisning. Alle børn er ude hver dag, hvor der leges børn/børn, børn/voksne. Pædagogerne er blevet bedre til spontant at indgå i / samle børnene i forskellige fælleslege. Det er en klar motiverende faktor, når pædagogerne er aktivt med i legene/de fysiske aktiviteter. Og <u>næsten</u> alle børnene er meget ivrige efter at være med til de fælleslege. Vi har haft en del fokus på kost, det børnene og vi voksne spiser og hvornår. Vi har bl.a. talt om morgenmadens betydning for krop/hjerne/indlæring. Pædagogerne spiser ofte morgenmad med de børn, som spiser i SFO. Vi voksne har fået afstemt vores holdning/viden omkring sund morgenmad. En pædagog har uddannet sig til sundhedsambassadør. Alle pædagogerne har været på et dagskursus om kost og kostens betydning. Vi kan se, at det spreder sig som ringe i vandet. Eksempel: en dreng viser stolt sin plastpose med morgenmad (der er halvt havregryn og halvt puder) "Se, nu er jeg da lidt mere sund – er jeg ikke?" Hvorefter han griner og henter en tallerken. Vi har også nogle børn, som har tabt sig. Vi har besluttet – som forsøg -, at alle børn i SFO kan få morgenmad fra 1.maj frem til august 2009, hvor vi evaluerer på ordningen. Morgenmaden kan bestå af: • Havregryn med drys af hakkede nødder, hakkede mandler, rosiner, frisk frugt. • Havregrød med smør, kanel, rosiner. • Cornflakes I skolen ser vi: Børnene er ude hver dag, hvor der leges fysiske lege og børnene har mulighed for at bruge deres kroppe (fodbold, løbe, hoppe, sjipte, gyng). Samarbejdet mellem lærere og pædagoger – emneugen uge 6 var et godt eksempel på, at det er nærliggende at tilrettelægge, så der kommer mere bevægelse ind i børnenes skoledag. Emneugen var tilrettelagt som en idræts-/bevægelsesuge af pædagogerne ud fra børnenes ideer. I emneugen var aktiviteterne tilrettelagt for blandede aldersgrupper og det var muligt at indbygge forskellige sværhedsgrader – med stigende udfordring til børnenes og de voksnes fysiske formåen

Hald-Kærby Skole	Mål: vil arbejde med børnemiljø/anerkendende tilgang til børnene: herunder en udredning af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Børnehuset. Tegn I forhold til børnemiljøvurderingen er der lavet handleplaner, og vi er godt i gang med at iværksætte initiativer til at udvikle børnemiljøet. I forhold til den anerkendende tilgang, har vi fået en viden og nogle redskaber, der på sigt skal føre til, at vi i højere grad anvender en anerkendende tilgang til børnene og tager udgangspunkt i deres værdier. At man igennem ICDP uddannelsen får et helt andet syn på ens egne værdier og lærer vigtigheden af at fokusere på det positive frem for det negative, at se på muligheder frem for begrænsninger. Derfor har vi fokus på at personalet så vidt muligt, skal have uddannelsen.
Havndal Skole	Mål: vil arbejde med et inkluderende og alsidigt læringsmiljø via fysisk aktivitet, sundhed og trivsel. Tegn Arbejdet med skolens udearealer har givet mange elever blik for de muligheder for undervisning, som findes her. Samtidig kan vi iagttage, at de ældste elever har haft stor glæde af at skulle etablere noget (fx bålpladser og stærekasser) til gavn for de yngre. Specielt samarbejdet med den lokale idrætsforening omkring håndbold har resulteret i en markant spillerfremgang på 15-20 nye spillere, særligt hos de yngste spillere under 10 år. Under forløbet var eleverne aktive og positive og deltog med engagement. De yngste elever er glade for legepatruljen og der er stor tilslutning til de planlagte aktiviteter. Også de elever, som udgør legepatruljen udtrykker tilfredshed – det er let at finde nye "patruljemedlemmer" ved elevers fraflytning, og ingen elever har ønsket at forlade legepatruljen. Skolebiblioteket er trods sin fysiske placering og beskedne størrelse velbesøgt i såvel lektioner som pauser, bl.a. er den indkøbte Nintendo Wii et trækplaster for elever i alle aldre. Ophængningen af interaktive whiteboards på skolebiblioteket fremmer denne udvikling, ligesom en ugentlig "åbent bibliotek"-lektion for mellemtrinnet er meget benyttet

Rytterskolen	Mål: <i>vil have fokus på motion, bevægelse og fysisk aktivitet.</i> Tegn Alle klasser har på forskellig vis indtænkt og udført flere aktiviteter. Det giver sig udslag i særlig tilrettelagte projekter, eller det indgår med forskellig vægt i den daglige undervisning. Den megen fokus på emnet og diverse indkøb har givet det enkelte barn en større indsigt i nødvendigheden af og glæden ved bevægelse, og de søger i langt højere grad aktiviteter, der indeholder bevægelse. Det ses særligt, hvordan børnene i højere grad end tidligere søger ud i pauserne til "bevægelsesaktiviteter". Eksempelvis er der etableret Legepatruljer, der er et meget populært initiativ. Der er venteliste for at blive medlem af legepatruljen, og de små elever bruger dem meget. Gennem det øgede fokus på emnet i undervisningen har det fremmet indlæringsmåder, der sker gennem krop og bevægelse. Der ses flere måder, hvor bevægelse indgår, og derved er læringsplatformen blevet udvidet. Det er et godt emne til at fremme samværet mellem store og små elever, og det har klart været med til at fremme trivslen for alle.
Vestervangs-skolen	Mål: <i>vil have fokus på bevægelse og kost i hverdagen blandt andet ved at organisere undervisningen og fritidsaktiviteterne, således børnene bliver mere fysisk aktive.</i> Tegn <i>Forbedring af elevernes kondition.</i> Der er ikke foretaget målinger. <i>Glæde over de nye initiativer hos eleverne.</i> Der er ikke foretaget interviewundersøgelse, men mange elever giver udtryk for tilfredshed med, at undervisningen er blevet mere interessant pga. de fysiske aktiviteter, lærerne lægger ind i undervisningen. Temaugerne har vist glade, aktive børn og unge mennesker, og der ud over er der tydelige tegn på, at den daglige undervisning har ændret sig. - Børnehaveklasserne laver daglig morgenmotion, løb og trappetælling. - Hos de små indlægges flere "snydepause". - Der arbejdes med "hentediktat", "dansk-golf" og "tabelstafet" - "Cooperative learning" udgør et godt grundlag for fysisk aktivitet i undervisningen. <i>Større bevidsthed om sund kost og dens indvirkning på indlæring, livsstil og velbefindende blandt eleverne.</i> Skolebestyrelsen har ændret skolebodens sortiment med henblik på kun at sælge sunde varer. Det har eleverne taget godt imod. Desuden er en generel udeordning i elevernes frikvarterer på vej. Vi har lært, at inddragelse af fysisk aktivitet i den daglige undervisning forudsætter en "ny" måde at tænke på. Vi har også lært at være opmærksomme på, at bevægelse i undervisningen ikke må blive søgt og fjerne fokus fra elevernes faglige udvikling.

Vorup Skole	Mål: vil sætte fokus på en anti mobbekultur på skolen. Tegn Legepatrulje ▪ Etablere legepatrulje bestående af 2 børn fra hver gruppe med en voksen tovholder ▪ Finde på fælleslege, som foregår en eftermiddag i SFO-regi ▪ Stor opbakning til legene ▪ Relationer på tværs af grupperne – nye legegrupper dannes ▪ Sammenhænge som er trivselsfremmende og initiativskabende ▪ Større tolerance børnene imellem Børnemøder ▪ Et forum, hvor børnene kan sige deres mening og give udtryk for vanskeligheder eller problemer ▪ At øve børnene i at lytte til hinanden og tale ordentligt til hinanden ▪ Børnene lytter til hinanden ▪ Børnene tør give udtryk for deres mening Den gode stol ▪ Alle eller de fleste børn deltager med positive meldinger til barnet i "den gode stol" ▪ Barnet i "den gode stol" har haft en positiv oplevelse.
Østervangs-skolen	Mål: vil udvikle en anerkendende og livsberigende kommunikation med fokus på det gode sprog hos mellemtrinnet. Tegn Mængden af tid, der anvendes til at løse konflikter - tiden til konfliktløsning er blevet mindre - flere elever tør være åbne omkring sig selv Både voksne og børn vil opleve, at sproget generelt er behagelig, humoristisk, varm og uhøjtidelig - sproget er blevet varmere - gode fællessamlinger Børnenes kommunikative kompetencer styrkes - eleverne er blevet bedre til at løse konflikter - der er etableret venskabsklasser.

Udvikling af skolen som organisation

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende udvikling af skolen som organisation

Hadsundvejens Skole

Mål: vil iværksætte en organisatorisk og pædagogisk forandringsproces på skolen med henblik på udvikle et kreativt/musisk miljø i samarbejde med Randers Musikskole.

Tegn

Erfaringerne fra de eksemplariske undervisningsforløb viser skolen fordele i at vægte det musiske og kreative. Der er fordele for såvel elever som lærere. Lærerne fremhæver teamsamarbejdets fordele, og fremhæver at den faglige undervisning sagtens kan have en musisk, kreativ vægtning uden at fagfaglige mål ikke nås – tværtimod.

Undervisningsforløbene tegner hver deres billede på en kreativ, musisk vægtning i fag og på tværs af fag, hvor den kreative, musiske dimension opleves som en styrke.

Lærersamarbejdet og samværskulturen opleves som vigtige elementer. Børns medbestemmelse i enkeltstående arrangementer, i valg af delemne eller i en medproducerende elevrolle er en bevægelse fra traditionelt modtagende til aktiv og produktiv forståelse i læreprocesser. Dette er især til stede i 7.årgangs dramaværksteder. De forskellige former for musisk, kreativ vægtning i undervisningen i forløbene viser alle formerne ved praktisk, musisk og kreativ virksomhed: oplevelse, færdighed udtryk og kommunikation.

Succeskriterierne er positive, bekræftende fortællinger om en kreativ, musisk vægtning i den daglige undervisning på Hadsundvejens Skole.

Eleverne har givet positive tilbagemeldinger til lærerne og samme er opnået fra forældre.

Desuden har tilflyttere til kommunen, som har valgt skolen, begrundet valget i skolens profil – bl.a. ud fra skolens hjemmeside, hvor der løbende har været skrevet om undervisningsaktiviteterne. Endvidere har andre valgt skolen via andre forældres anbefalinger.

Lærernes teamsamarbejde giver mulighed for at udnytte hinandens resurser, så den enkeltes kompetencer bliver brugt.

Eleverne oplever motivation og faglig læring. Eleverne oplever vægtningen af det kreative, musiske som positivt.

Ved at arbejde med skolen s musisk, kreative vægtning i fagene og på tværs af fag og klasser har lærerne erfaret, at varierende undervisningsformer og den musiske dimension giver et højere fagligt udbytte og højner elevernes motivation.

Dette er konstateret gennem evalueringer i klassen og på hold samt i lærernes observationer samt interviews.

Langå Skole	Mål: vil udvikle af en mere helhedsorienteret indskoling blandt andet ved at skabe en mere kvalificeret overgang fra børnehaveklassen til 1. klasse, samt ved at udvikle samarbejdet mellem pædagoger og lærere. Tegn Overgang børnehaveklassen – 1. klasse_ Behovet for øget kendskab og involvering i ”hinandens klasser” er skærpet og jorden er dermed gødet for de planlagte initiativer efter sommerferien. <i>Helhedsorienteret indskoling</i> De to klasser, der har haft samarbejde, har udviklet og justeret dette, så alle parter – ikke mindst børnene – i dag oplever det som naturligt og næsten nødvendigt.
Munkholm-skolen	Mål: vil udvikle indskolingssamarbejde blandt andet ved at udvide samarbejdet mellem SFO og skoledelen, og skabe et godt pædagogisk læringsmiljø. Tegn - Arbejdsgruppen med repræsentanter fra de to kulturer fungerer godt. - Emnearbejde planlægges i fællesskab mellem to kulturer - Oplæg til ny indskolingsmodel debatteres positivt i pædagogisk råd. - Gruppearbejde på tværs af de to kulturer fungerer fint. - Omstillingsparathed. - Pædagogisk weekend i SFO omhandler indskolingsmodellen.
Nyvangsskolen	Mål: vil tiltrække og fastholde børnene i skoledistriktet ved at få genoprettet tilliden til, at skolen er et godt skoletilbud. Tegn Desværre kan vi ikke aflæse udviklingstiltagene på elevtallet i dette skoleår. Vi har kun 1 børnehaveklasse mod forventet to kommende skoleår. Brugerundersøgelsen i skolestarten viste et meget positivt resultat, hvor der blev givet positivt udtryk for vores skolestartsforløb og tilbud i både skoledel og SFO. Dvs. øget brugertilfredshed i skolestart. Initiativer med henblik på at fremme/udvikle elevernes skoleforløb Professional evaluering af børnenes læsestandpunkt og læsestrategier, kvalificerer skole/hjemsamarbejdet. Yderligere tegn: Læringsmiljøer der kendetegner miljøer, der imødekommer forskellige læringsstile, og som fremstår indbydende Øget positiv fysisk og social aktivitet i elevpauserne i hele huset Forældreintra som et aktiv i skole/hjemsamarbejdet Vi har lært, at det fortsat er på længere sigt, der skal arbejdes for at kunne ændre et image. Høj kvalitet i undervisningen, fysiske signaler om den moderne skole, tæt forældresamarbejde og hurtige indgreb, når noget går skævt.

Nyvangsskolen	Mål: vil udvikle organiseringen af samarbejdet i selvstyrende teams, således opgaverne løses i fællesskab med mulighed for faglig og social sparring. Tegn • Hyppigere brug af holddannelse på tværs af klasser og årgange • Ressourcesprog og løsningsfokuseret tilgang i højere grad i teamet • Færre gæstelærere og dermed tættere teamsamarbejde • Gode elevoplevelser på tværs • Gensidig vidensdeling • Bede udnyttelse af de fysiske rammer • Positive tilkendegivelser efter de fælles aktiviteter fra forældre • Flere holdopdelinger • Tydeligere struktur i den fælles undervisning for lærere og pædagoger • Forøgelse af den fælles planlægning • Større arbejdsglæde, kollegial støtte

Specialskoler/familieklasser

Tilbagemeldinger fra skolerne på tegn, der indikerer, at udviklingen går i retning af de opstillede målsætninger vedrørende familieskole/familieklasse og forældreinddragelse	
Oust Mølle-skolen	Mål: vil iværksætte et forsøg med etablering af en familieklasse med udgangspunkt i Marlborough-metoden. Tegn Succeskriterierne for udviklingsmålet vedrørende familieskole vurderes på nedennævnte punkter til at være opfyldt dog med en overskridelse af tidsfristen jf. indledning. Det manifesterer sig således: • Der er fyldt op med 8 lever og deres forældre • der er en mindre venteliste på 3-4 familier • det første 12 ugers forløb nærmer sig sin afslutning med næsten udelukkende positive tilkendegivelser fra forældre og skoler • dagligdagen med mål, evaluering mm. ud fra Marlborough-metoden fungerer til alles tilfredshed • der er gennemgående god opbakning fra "hjemskolerne" • der er en løbende metode- og modeludvikling • der er en god politisk opbakning til familieskoletanken
Nørrevangs-skolen	Mål: vil etablere en familieklasse, således eleven kan rummes og fungere bedst muligt i den almindelige undervisning. Tegn: • Vi har uddannet en lærer samt 8 pædagoger fra fritidshjemmene på kursus i marlborough metoden. • De fysiske rammer er to rum således at der er muligheder for at trække sig lidt tilbage i samtaler hvis det skulle vise sig nødvendigt. • Der har været afholdt pædagogisk dag med deltagelse af lærere fritidshjem og socialforvaltning, PPR. • Familieklassen blev introduceret på samtlige forældremøder i efteråret. Der er udarbejdet en folder der beskriver arbejdet. • Opstart i oktober måned med 6 elever og forældre. Der er rullende optag og normalt 8 – 10 elever ad gangen i familieklassen. De første elever var færdige midt i februar. • Opfattelsen af familieklasseopholdet er at det er godt. Godt for barnet der føler sig i centrum. Den bedømmelse af de opstillede mål som eleven får efter hver lektion og måske frikvarter og måske også på fritidshjemmet, bliver opfattet positivt og som noget at sigte imod at forbedre for den enkelte elev. • Citat fra evalueringssamtale "I stedet for at arbejdet med det enkelte barn bliver opfattet som et modsætningsforhold, bliver det afløst af opfattelsen af en fælles opgave for forældre og skole at forbedre skolegangen for det enkelte barn.